

Σόφια, 31 Αυγούστου 2010
Α.Π.: ΟΕΥ 2785/92/ΑΣ 2562

ΠΡΟΣ : Πίνακας Διανομής
ΚΟΙΝ. : - Γεν. Προξενείο Φιλιππούπολης
- Γραφείο ΑΚΑΜ
- Γραφείο Τύπου & Επικοινωνίας
Ε.Δ. : Πρεσβεία της Ελλάδας στη Σόφια

ΘΕΜΑ : Ετήσια οικονομική έκθεση Βουλγαρίας 2009

Σας αποστέλλω την ετήσια οικονομική έκθεση 2009, η οποία περιλαμβάνει τις οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία (Κεφάλαιο Α'), την πορεία των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων (Κεφάλαιο Β') κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2009, καθώς και Επιχειρηματικό Οδηγό (Κεφάλαιο Γ'). Στα Α' και Β' κεφάλαια της παρούσας έκθεσης έχουν συμπεριληφθεί επίσης και πρόσφατες εξελίξεις βάσει των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων για το 2010.

Η Προϊσταμένη

Ιωάννα Σωτηράκου-Γιάνναρου
Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Υπουργείο Εξωτερικών

- Δ.Γ. κ. Υπουργού
- Δ.Γ. ΥΦΥΠΕΞ κ. Σ. Κουβέλη
- Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα ΔΟΣ&ΑΣ
- Γραφείο Α' Γεν. Δ/ντή
- Γραφείο Β' Γεν. Δ/ντή
- Α3, Β2, Β7, Β8 Δ/νσεις
- Γραφείο ΟΕΥ Βορείου Ελλάδος (μ.η.)

Υπουργείο Οικονομικών (μ.η.)

- Γραφείο κ. Υπουργού

Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας (μ.η.)

- Γραφείο κας Υπουργού
- Γραμματεία Συμβουλίου Εξαγωγών

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής (μ.η.)

- Γραφείο κας Υπουργού

Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (μ.η.)

- Γραφείο κ. Υπουργού

Υπουργείο Α.Α. & Τροφίμων (μ.η.)

- Γραφείο κας Υπουργού

Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ) (μ.η.)

- Γραφείο κας Δ/σας Συμβούλου

Τράπεζα Ελλάδος (μ.η.)

- Διεύθυνση Μελετών

Ένωση Ελληνικών Τραπεζών (μ.η.)

Επιμελητήρια, Σύνδεσμοι (μ.η.)

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**EMBASSY OF GREECE IN SOFIA
OFFICE FOR ECONOMIC &
COMMERCIAL AFFAIRS**

Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria, tel.: (003592) 9447959, 9447790, fax: (003592) 9505375
economy@grembassysofia.org, web: <http://agora.mfa.gr>

**ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009**

**της Ιωάννας Σωτηράκου-Γιάνναρου
Γεν. Συμβούλου ΟΕΥ Β'**

Σόφια, Αύγουστος 2010

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009

	σελ.
I ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
1. Πληροφορίες για τη χώρα.....	4
2. Οικονομική κατάσταση.....	5
II ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009	
1. Οικονομική μεγέθυνση.....	9
2. Εξωτερικό εμπόριο.....	12
3. Αγορά εργασίας - Μισθοί.....	16
4. Πληθωρισμός.....	17
5. Ισοζύγιο Πληρωμών.....	17
6. Δημοσιονομικές εξελίξεις και προοπτικές.....	21
6.1 Προϋπολογισμός.....	21
6.2 Εξωτερικό χρέος.....	23
III ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009

1. Γενικά.....	26
2. Διμερές εμπόριο.....	27
2.1 Εμπορικό ισοζύγιο.....	27
2.2 Διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών.....	29
2.3 Διάρθρωση των βουλγαρικών εξαγωγών προς Ελλάδα.....	32
3. Άμεσες επενδύσεις.....	34
4. ΕΣΟΑΒ.....	37
5. Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

1. Προϋποθέσεις για την ίδρυση εταιρείας στην Βουλγαρία.....	41
2. Φορολογική νομοθεσία.....	42
3. Επενδυτικά κίνητρα.....	43
4. Εργασιακές σχέσεις – Κοινωνική Ασφάλιση.....	44
5. Κρατικές προμήθειες.....	46
6. Διανοητικά δικαιώματα.....	48
7. Τραπεζικός τομέας.....	49
8. Διεθνή χρηματοδοτικά προγράμματα.....	49

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Πληροφορίες για την χώρα

Έκταση : 110.993,6 χλμ²

- σύνορα : Ελλάδα (494 χλμ), ΠΓΔΜ (148χλμ), Ρουμανία (608 χλμ), Σερβία (318 χλμ), Τουρκία (240 χλμ)

Πληθυσμός : 7.563.710 κάτοικοι (-0,6% έναντι 2008) βάσει απογραφής 2009 :

- πυκνότητα πληθυσμού : 69 κατ./χλμ²
- κατανομή πληθυσμού : 67,8% αστικός, 32,2% αγροτικός.
- Βούλγαροι (86%), Τούρκοι (9,4%), Ρομά (4,6%)

Επίσημη γλώσσα : βουλγαρική

Θρησκεία : Χριστιανοί Ορθόδοξοι (83%), Μουσουλμάνοι (13,0%), Καθολικοί, Προτεστάντες και λοιποί (4,0%)

Νόμισμα : λέβα (BGN), τρέχουσα ισοτιμία 1€ = 1,95583. Το Νομισματικό Συμβούλιο (Currency Board), που συγκροτήθηκε το 1997, συνέδεσε άμεσα το βουλγαρικό νόμισμα με το τότε γερμανικό μάρκο και, στη συνέχεια, με το ευρώ.

Πολίτευμα : Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Οι βουλευτικές εκλογές της 5^{ης} Ιουλίου 2009, ανέδειξαν τη νέα κυβέρνηση του κεντροδεξιού κόμματος GERB, με πρωθυπουργό τον πρώην δήμαρχο Σόφιας, κ. Μπόικο Μπορίσοβ.

Η Βουλγαρία, η οποία έγινε πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1^η Ιανουαρίου 2007, είναι επίσης μέλος του ΝΑΤΟ και του ΠΟΕ και συμμετέχει στους περισσότερους πολυμερείς οργανισμούς

Μεγαλύτερες πόλεις : Σόφια (πρωτεύουσα), με 1.369.733 κατ., Φιλιπούπολη (Plovdiv) με 380.734 κατ., Βάρνα (364.737 κατ.), Μπουργκάς (231.002 κατ.).

Υποδομές : μήκος οδικού δικτύου 19.425 χλμ, σιδηροδρομικού δικτύου 6.938 χλμ. *Κυριότερα λιμάνια :* Βάρνας και Μπουργκάς, με συνολικό όγκο διακινηθέντων φορτίων το 2009, 6,7 εκατ. τον. (έναντι 8 εκατ. τον. το 2008) και 3,6 εκατ. τον. (έναντι 4,6 εκατ. τον. το 2008), αντίστοιχα.

Ενέργεια : η Βουλγαρία είναι σημαντικός εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ν.Α. Ευρώπη ενώ φιλοδοξεί να καταστεί ενεργειακός κόμβος στην ευρύτερη περιοχή με την κατασκευή του νέου πυρηνικού σταθμού Belene, τη συμμετοχή της στους αγωγούς φυσικού αερίου Nabucco και South Stream καθώς και τη διασύνδεσή της με το ενεργειακό δίκτυο της Ελλάδας και της Ρουμανίας.

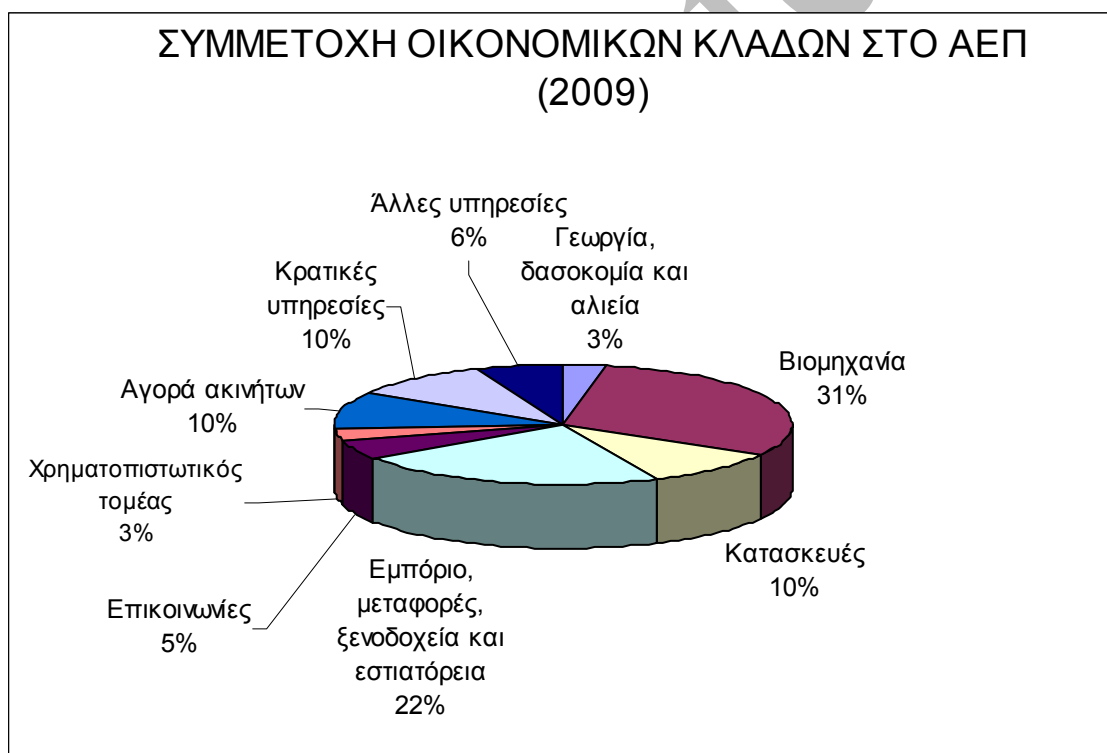
2 Οικονομική κατάσταση

Η βουλγαρική οικονομία γνώρισε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης από το 1997 μέχρι το 2008, χάρη στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις και τη συνεπή δημοσιονομική πολιτική που ακολούθησαν οι διαδοχικές κυβερνήσεις με στόχο την επίτευξη σταθερού μακροοικονομικού περιβάλλοντος, την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και την ένταξη της χώρας στην ΕΕ (2007). Κατά το διάστημα 2004-2008, ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν, κατά μέσο όρο, της τάξης του 6% και άνω και στηρίχθηκε κατά κύριο λόγο στις καθαρές

εισροές επενδυτικών κεφαλαίων. Χάρη στις τελευταίες, η εγχώρια ζήτηση ενισχύθηκε με τους υψηλούς ρυθμούς αύξησης των εισοδημάτων και της πιστωτικής επέκτασης, τα οποία, με την σειρά του, οδήγησαν σε αύξηση της απασχόλησης αλλά και στην αναζωπύρωση των πληθωριστικών πιέσεων.

Τα υψηλά επίπεδα τόσο του πληθωρισμού όσο και του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, βασικών δομικών προβλημάτων της ανωτέρω χρονικής περιόδου, παρουσίασαν υποχώρηση, περί τα τέλη του 2008 και, κυρίως, κατά την διάρκεια του 2009 συνεπεία της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, της οποίας, ωστόσο, οι επιπτώσεις επί της βουλγαρικής οικονομίας έγιναν αισθητές με σημαντική χρονική υστέρηση σε σχέση με τις ανεπτυγμένες οικονομίες.

Στη σύνθεση του ΑΕΠ, ο γεωργικός τομέας συμμετέχει κατά 3,0%, ο βιομηχανικός κατά 31,0% και οι υπηρεσίες κατά 56,0%.

Πηγή : Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

2.1. Πρωτογενής τομέας

Η γεωργία παραμένει ένας τομέας με στρατηγική σημασία για την βουλγαρική οικονομία. Συμμετέχει με 7,1% στη ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της εθνικής οικονομίας και απασχολεί περί το ένα τέταρτο του ενεργού πληθυσμού (περίπου 1 εκατ. άτομα). Στον γεωργικό τομέα κυριαρχεί η παραγωγή λαχανικών, με ωφέλιμη γεωργική επιφάνεια (ΩΓΕ) που εκτείνεται σε 5 εκατ. εκτάρια δηλ. άνω του 45% της συνολικής έκτασης της χώρας. Η καλλιέργεια σιτηρών και ελαιούχων σπόρων καταλαμβάνει το 50% περίπου της ΩΔΕ.

Επίσης στην κτηνοτροφία παρατηρείται, κατά τα τελευταία χρόνια, μία αυξανόμενη τάση συγκέντρωσης των μονάδων εκτροφής, η οποία έχει οδηγήσει σε μείωση του αριθμού των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Έτσι το 2009, οι ενεργές φάρμες (εκτροφεία) αριθμούν περί τις 290 και αντιπροσωπεύουν μία μείωση της τάξης του 12,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Παρά το γεγονός ότι το εθνικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσιάζει σταδιακή επιδείνωση, η Βουλγαρία έχει επιτύχει να διατηρεί ένα σταθερό πλεόνασμα στο εξωτερικό εμπόριο γεωργικών προϊόντων – με εξαίρεση το έτος 2007, λόγω χαμηλών εσοδειών. Τα γεωργικά μαζί με τα προϊόντα της βιομηχανίας τροφίμων συμμετέχουν στις συνολικές εξαγωγές με ποσοστό 12,6% και με 5,2% στις συνολικές εισαγωγές της Βουλγαρίας. Κατά την περίοδο 2007 – 2009, ο όγκος των βουλγαρικών συναλλαγών γεωργικών προϊόντων παρουσίασε αύξηση κατά 51%. Το εμπόριο γεωργικών προϊόντων με την ΕΕ, η οποία αποτελεί τον κυριότερο εμπορικό εταίρο της Βουλγαρίας, αντιπροσωπεύει το 65% του συνολικού όγκου εμπορικών συναλλαγών της χώρας.

Το εξωτερικό εμπόριο γεωργικών προϊόντων της Βουλγαρίας παρουσίασε την εξής εικόνα κατά το διάστημα 2007 – 2009 :

<i>σε εκατ. €</i>	2007	2008	2009
Εξαγωγές FOB	1.165,6	1.883,7	1.942,1
Εισαγωγές CIF	1.179,4	1.631,1	1.595,3
Ισοζύγιο	- 13,8	+ 252,6	+ 346,8

Πηγή : Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο (NSI)

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο γεωργικός τομέας στην Βουλγαρία συνοψίζονται :

- στο μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων : από τις 481.920 ενεργές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ποσοστό 99,0% (ή 476.956 φάρμες) αντιπροσωπεύει ατομικές εκμεταλλεύσεις που καταλαμβάνουν το 34% της ΩΓΕ. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις αντιπροσωπεύουν μόλις το 1% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων (4.964 μονάδες) και διαχειρίζονται το 66% της ΩΓΕ
- το μικρό μέγεθος του αγροτικού κλήρου που αποτελεί περιοριστικό παράγοντα τόσο στην εισαγωγή τεχνολογικού εξοπλισμού όσο και στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας : το 88,0% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχουν επιφάνεια μικρότερη των 2 εκταρίων, ενώ οι μεγάλες μονάδες με ΩΓΕ μεγαλύτερη των 5 εκταρίων αντιπροσωπεύουν μόλις το 3,2% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων
- η γήρανση του αγροτικού πληθυσμού : περίπου το 59% των γεωργών είναι 55 ετών και άνω, ενώ μόλις το 7% είναι κάτω των 35 ετών
- οι χρόνιες υποεπενδύσεις στον τομέα που αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για την ενίσχυση της παραγωγικότητας, τον εκσυγχρονισμό και την βελτίωση του γεωργικού προϊόντος.

2.2 Δευτερογενής τομέας

Η παραγωγή στον βιομηχανικό τομέα, η ανάπτυξη του οποίου βασίσθηκε κυρίως στις πρώτες ύλες (σιδηρομεταλλεύματα, λιγνίτης) και στην φθηνή ηλεκτρική ενέργεια, επηρεάσθηκε αρνητικά από την οικονομική κρίση ήδη από το τρίτο τρίμηνο του 2008. Αντιμέτωπες με την μειωμένη εξωτερική ζήτηση και την δυσχερή πρόσβαση σε πηγές άντλησης ρευστότητας, πολλές επιχειρήσεις στράφηκαν σε εκτεταμένες αναδιαρθρώσεις και σε περιορισμό των λειτουργικών δαπανών, στον οποίο συνέβαλε και η πτώση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων. Επιπλέον, το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού, για το σύνολο της βιομηχανίας, περιορίσθηκε στο 61,0%.

Το 2009, ο κύκλος εργασιών των μεταποιητικών μονάδων υποχώρησε κατά 26,0% έναντι του προηγούμενου έτους. Στον αρνητικό ρυθμό μεταβολής του προϊόντος της βιομηχανίας συνέβαλε επίσης η κάμψη τόσο στον κατασκευαστικό κλάδο (-7,2%) όσο και στο λιανεμπόριο (-6,1%). Κατά το τελευταίο, ωστόσο, τρίμηνο του 2009, παρατηρείται ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής, η οποία συνεχίσθηκε και κατά το πρώτο τέταρτο

του 2010. Στην θετική αυτή εξέλιξη πρωτοστάτησαν ο **εξορυκτικός κλάδος** και η **μεταποίηση**. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, αναμένεται αύξηση, σε ετήσια βάση, της προστιθέμενης αξίας της βιομηχανικής παραγωγής κατά το β' τρίμηνο του 2010.

2.3 Τριτογενής τομέας

Το προϊόν του τομέα των υπηρεσιών παρουσίασε, μικρή, σχετικά με τους λοιπούς τομείς, υποχώρηση (-1,5%), σε πραγματικές τιμές, η οποία συνδέεται με τις χαμηλές επιδόσεις στους κλάδους **των κατασκευών** (-7,2%) καθώς και των **μεταφορών και επικοινωνιών** (-7,0%), όπου οι δυσμενείς επιπτώσεις της κάμψης του εξωτερικού εμπορίου, κατά το 2009, υπήρξαν ιδιαίτερα έντονες.

Θετικά αξιολογούνται, ωστόσο, οι επιδόσεις **της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης**, η οποία επέδειξε σταθερότητα και ανθεκτικότητα στις εξωτερικές πιέσεις χάρη στα μέτρα αντικυκλικής πολιτικής της κεντρικής τράπεζας (BNB), με κυριότερο το μέτρο για τις μειώσεις των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών κατά την διάρκεια του 2009, προκειμένου να ενισχυθεί η ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος και να ενθαρρυνθεί η πιστωτική επέκταση. Οι κυριότερες εξελίξεις στον τραπεζικό κλάδο εστιάζονται στην βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας, την διατήρηση ικανοποιητικών επιπέδων κερδοφορίας και ρευστότητας αλλά και την επιδείνωση του χαρτοφυλακίου δανείων των εμπορικών τραπεζών, η οποία αντιμετωπίστηκε με την διενέργεια αυξημένων προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της BNB, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2010, παρατηρείται αύξηση κατά 16,5% του μεριδίου αγοράς των τραπεζών βουλγαρικής ιδιοκτησίας ενώ το μερίδιο των θυγατρικών και υποκαταστημάτων των ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Βουλγαρία μειώθηκε σε 76,2%, έναντι 85,0% κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2009.

II. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009

1. Οικονομική μεγέθυνση

Ύστερα από μία δεκαετία ιδιαίτερα ταχύρρυθμης ανάπτυξης, η οποία στηρίχθηκε, σε σημαντικό βαθμό, στην μαζική εισροή ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, η βουλγαρική οικονομία εισήλθε, το 2009, στο δύσκολο περιβάλλον της ύφεσης συνεπεία της χρηματοπιστωτικής κρίσης και των

επιπτώσεων της στην πραγματική οικονομία. Η οικονομική ύφεση επεκτάθηκε σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, επηρέασε αρνητικά την εσωτερική ζήτηση, τις εξαγωγές και την εισροή επενδυτικών κεφαλαίων, διευρύνοντας, παράλληλα, την ανεργία.

Οι επιπτώσεις εξάλλου της υποχώρησης της οικονομικής δραστηριότητας στην εξέλιξη του πληθωρισμού είχαν σαν αποτέλεσμα την σημαντική αποκλιμάκωσή του, ενώ συγχρόνως συνέβαλαν στην αξιοσημείωτη μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών λόγω του μεγαλύτερου βαθμού μείωσης των εισαγωγών σε σχέση με τις εξαγωγές που προκάλεσε η εξασθένηση της εγχώριας ζήτησης.

Πίνακας 1 : Εξέλιξη βασικών μακροοικονομικών δεικτών Βουλγαρίας

	2007	2008	2009
ΑΕΠ, σε τρέχουσες τιμές (€ δισεκ.)	28,9	34,1	33,8
ΑΕΠ κατά κεφαλή σε €	7.379	8.753	8.735
Αύξηση ΑΕΠ (%)	6,2	6,0	-5,0
Ιδιωτική κατανάλωση (μεταβολή %)	5,1	4,5	-6,3
Ανεργία (%)	6,9	6,3	9,1
Πληθωρισμός (% , σε ετήσια βάση)	7,6	12,0	2,5
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% επί ΑΕΠ)	3,5	3,0	-3,8
Ισοζύγιο τρεχ. συναλ/γών (% επί ΑΕΠ)	-26,8	-24,0	-9,4
Εμπορικό Ισοζύγιο (% επί ΑΕΠ)	-25,1	-25,2	-12,1
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (€ δισεκ.)	9,05	6,69	3,21
Εξωτερικό χρέος (% επί ΑΕΠ) - Δημόσιος τομέας	100,4 14,2	108,7 11,4	111,3 12,3

- Ιδιωτικός τομέας	86,2	97,3	99,0
--------------------	------	------	------

Πηγή : Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ παρέμεινε αρνητικός καθ' όλη την διάρκεια του 2009 (-3,5% το πρώτο τρίμηνο, -4,9% το δεύτερο, -5,4% το τρίτο και -5,9% το τέταρτο τρίμηνο) και διαμορφώθηκε στο -5% (έναντι +6% το 2008). Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία, για το 2010, του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου (INS), ο ρυθμός μείωσης του ΑΕΠ παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση σε 2,5%, σε ετήσια βάση, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010 (-3,6% α' τρίμηνο και 1,2% β' τρίμηνο). Η θετική αυτή εξέλιξη αποδίδεται κατά κύριο στην σημαντική αύξηση των εξαγωγών καθώς και στην μερική ανάκαμψη του βιομηχανικού κλάδου κατά την ανωτέρω χρονική περίοδο.

Πρόσφατες εκτιμήσεις από την Παγκόσμια Τράπεζα και την Ε. Επιτροπή κάνουν λόγο για πραγματική ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας περί το τελευταίο τέταρτο του 2010, πλην όμως οι ρυθμοί της θα υπολείπονται αισθητά των υψηλών επιπέδων των προηγούμενων ετών. Η τελική διαμόρφωση του ΑΕΠ για το 2010, στο σύνολό του, αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο μηδέν και για το 2011 σε 2,0% - 2,5%.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται ο ρυθμός μεταβολής της συνιστώσας του ΑΕΠ ακαθάριστης δαπάνης της οικονομίας καθώς και η συμβολή της στην μεταβολή του ΑΕΠ :

Πίνακας 2 : ΑΕΠ – Ακαθάριστη δαπάνη της οικονομίας

	2008		2009	
	Μεταβολή %	Συμβολή %	Μεταβολή %	Συμβολή %
Εγχώρια τελική ζήτηση :	3,9	3,3	-6,2	-5,2
- ιδιωτική κατανάλωση	4,9	3,3	-6,3	-4,3
- δημόσια κατανάλωση	1,9	0,1	-5,3	-0,4
Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	20,4	6,1	-26,9	-9,0
Αποθέματα	-15,2	-1,1	-69,6	-3,5

Εισαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	2,9	1,8	-9,8	-5,9
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	4,9	-4,2	-22,3	18,5

Πηγή: Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο Βουλγαρίας (NSI)

Όπως συνάγεται από τον ανωτέρω πίνακα, **οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου**, οι οποίες, στο πρόσφατο παρελθόν, αντιπροσώπευαν την σημαντικότερη συνιστώσα του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης της βουλγαρικής οικονομίας, επηρεάστηκαν αρνητικά, σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με άλλες, από την κρίση (-27,0%, σε πραγματικές τιμές). Η εν λόγω υποχώρηση σε κλάδους που συνδέονται με την αγορά ακινήτων και τις κατασκευές υπήρξε κατά πολύ μεγαλύτερη, υπερβαίνοντας το 45,0%.

Η κατά 6,3% μείωση της **ιδιωτικής κατανάλωσης** αντανάκλα την υποχώρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών συνεπεία της μείωσης της απασχόλησης και της επιβράδυνσης του ρυθμού αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος. Οι αρνητικές εκτιμήσεις και η αυξημένη αβεβαιότητα των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση κατά τους επόμενους μήνες συνέβαλαν στην αύξηση της ροπής προς αποταμίευση και, συνακόλουθα, στην ενίσχυση των τραπεζικών καταθέσεων.

Λόγω της περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής που ακολούθησε η βουλγαρική κυβέρνηση, κατά το 2009 (κυρίως κατά το δεύτερο εξάμηνο), δραστική ήταν η μείωση της **δημόσιας κατανάλωσης** και αρνητική η συμβολή της στην μεταβολή του ΑΕΠ.

2. Εξωτερικό εμπόριο

Η υποτονικότητα της εσωτερικής ζήτησης κυρίως για επενδυτικά αγαθά, κατά το 2009, είχε σαν συνέπεια την μείωση **των εισαγωγών** κατά 33,3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Μείωση επίσης κατέγραψαν και **οι εξαγωγές**, με ρυθμό, ωστόσο, επιβράδυνσης (-22,5%) σαφώς μεγαλύτερο εκείνου των εισαγωγών. Η εν λόγω θετική για το **εμπορικό ισοζύγιο** της χώρας εξέλιξη είχε σαν αποτέλεσμα την συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά € 4,9 δισεκ., η οποία μάλιστα συνεχίσθηκε και στην διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2010, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου (NSI). Τα εν λόγω στοιχεία αποτυπώνουν την δυναμική εξέλιξη των βουλγαρικών εξαγωγών κατά την ανωτέρω περίοδο και επιβεβαιώνουν την ανάδειξή τους σε κινητήρια δύναμη της οικονομίας.

Σημειώνεται ότι, σε σύγκριση με την αντίστοιχη χρονική περίοδο του 2009, οι εξαγωγές, αξίας €6,5 δισεκ., σημείωσαν σημαντική αύξηση κατά 26,2%

(16,4% προς τις χώρες της ΕΕ και 44,1% σε χώρες εκτός ΕΕ), κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Ιουνίου 2010, ενώ οι εισαγωγές, αξίας €8,2 δισεκ., αυξήθηκαν μόλις κατά 4,1% (1,8% από χώρες ΕΕ και 7,4% από χώρες εκτός ΕΕ), το δε εμπορικό ισοζύγιο, ύψους €1,7 δισεκ., μειώθηκε περαιτέρω κατά €2 δισεκ. περίπου.

Πίνακας 3 : Εξωτερικό εμπόριο Βουλγαρίας κατά γεωγραφικές ζώνες

Αξία : εκατ. €

	Εξαγωγές			Εισαγωγές		
	2008	2009	09/08 %	2008	2009	09/08 %
ΣΥΝΟΛΟ	15.203,8	11.786,5	-22,5	25.093,5	16.725,5	-33,3
Χώρες Ε.Ε.	9.118,0	7.584,7	-16,8	14.227,4	10.081,6	-29,1
- Γερμανία	1.383,3	1.319,8	-4,6	2.987,4	2.050,6	-31,4
- Ιταλία	1.271,9	1.091,9	-14,2	1.995,1	1.299,7	-34,9
- Ελλάδα	1.508,2	1.111,5	-26,3	1.327,6	1.028,5	-22,5
- Ρουμανία	1.102,9	1.007,8	-8,6	1.409,0	940,6	-33,2
- Γαλλία	623,1	523,5	-16,0	843,5	592,7	-29,7
Χώρες εκτός Ε.Ε.	6.085,9	4.201,8	-31,0	10.866,1	6.644,0	-38,9
Χώρες Κ.Α.Ε.	3.074,2	2.328,4	-24,3	4.141,8	3.024,2	-27,0
- Σερβία	663,5	383,6	-42,2	182,4	144,1	-21,0
- Π.Γ.Δ.Μ.	342,7	242,3	-29,3	284,2	172,6	-39,3
- Κροατία	126,9	70,0	-44,8	64,5	36,9	-42,8
Χώρες Κ.Α.Κ.	850,7	608,4	-28,5	5.853,9	3.275,8	-44,0
- Ρωσία	412,6	299,1	-27,5	3.606,8	2.192,3	-39,2
- Ουκρανία	176,5	96,2	-45,5	1.835,5	811,5	-55,8
- Γεωργία	131,7	96,8	-26,5	333,3	158,3	-52,5
Χώρες Ο.Ο.Σ.Α.	1.810,9	1.254,0	-30,8	2.213,9	1.431,0	-35,4
- Τουρκία	1.338,7	859,1	-35,8	1.395,8	918,3	-34,2
- ΗΠΑ	237,1	186,6	-21,3	269,6	143,4	-46,8
- Ιαπωνία	17,9	14,5	-19,4	140,7	75,9	-46,0
Χώρες ΕΦΤΑ	118,7	111,9	-5,7	230,5	185,4	-19,6
- Ελβετία	79,9	85,9	7,6	213,3	155,6	-27,0
- Νορβηγία	36,2	22,7	-37,3	7,8	21,2	170,6
Λοιπές Χώρες	1.033,8	726,4	-29,7	1.494,9	1.013,2	-32,2

Πηγή : Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο (NSI)

Στις χώρες της ΕΕ κατευθύνεται το μεγαλύτερο μέρος των βουλγαρικών εξαγωγών (64.0% έναντι 59,9% το 2008), αλλά και από την ίδια περιοχή προέρχεται ο κύριος όγκος των εισαγωγών (59.8% έναντι 56,0% το προηγούμενο έτος).

Ο κατωτέρω πίνακας παρουσιάζει τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της Βουλγαρίας, κατά το 2009, καθώς και τα ποσοστά συμμετοχής τους στο σύνολο του εξωτερικού εμπορίου της χώρας :

Πίνακας 4 : Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Βουλγαρίας κατά το 2009

Εισαγωγές (δισ €)			Εξαγωγές (δισ €)		
	Αξία	%		Αξία	%
Σύνολο	16,73	100,0	Σύνολο	11,79	100,0
Ρωσία	2,19	13,1	Γερμανία	1,32	11,2
Γερμανία	2,05	12,3	Ελλάδα	1,11	9,4
Ιταλία	1,30	7,8	Ιταλία	1,09	9,3
Ελλάδα	1,03	6,1	Ρουμανία	1,01	8,6
Ρουμανία	0,94	5,6	Τουρκία	0,86	7,3
Τουρκία	0,92	5,5	Βέλγιο	0,66	5,6
Ουκρανία	0,81	4,9	Γαλλία	0,52	4,4
Λοιπές χώρες	7,48	44,7	Λοιπές χώρες	5,22	44,2

Πηγή : Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο Βουλγαρίας (NSI)

Στις εξαγωγές, καταγράφηκαν μειώσεις στις περισσότερες βασικές κατηγορίες προϊόντων, όπως αυτές αποτυπώνονται στον επόμενο πίνακα, με σημαντικότερες εκείνες των ορυκτών και καυσίμων (-39,3%), των βιομηχανικών ειδών (- 32,9%) και των χημικών (-25,7%). Ελαφρά συνολική μείωση κατέγραψαν οι εξαγωγές τροφίμων, οι οποίες ωστόσο εμφάνισαν σημαντική αύξηση (+23,8%) προς τις χώρες της ΕΕ. Αύξηση κατέγραψαν οι εξαγωγές ποτών και καπνού (+16,5% και +25,2% προς τις χώρες της ΕΕ).

Στις εισαγωγές, σχεδόν όλες οι βασικές κατηγορίες προϊόντων σημείωσαν κάμψη, με κυριότερες εκείνες των βιομηχανικών προϊόντων (-40,3%), των μηχανημάτων και υλικού μεταφορών (39,2%), των πρώτων υλών (-38,6%) και των ορυκτών και καυσίμων (-38,5%). Και εδώ, ο κλάδος των τροφίμων, των ποτών και καπνού κατέγραψε μικρότερες εισαγωγικές απώλειες.

Πίνακας 5. : Εξωτερικό εμπόριο Βουλγαρίας κατά κοριότερες κατηγορίες προϊόντων.

Αξία : εκατ. €

Κατάταξη SITC	Εξαγωγές			Εισαγωγές		
	2008	2009	09/08 %	2008	2009	09/08 %
Σύνολο	15.203,8	11.786,5	-22,5	25.093,5	16.725,5	-33,3
- Χώρες ΕΕ	9.118,0	7.584,7	-16,8	14.227,4	10.081,6	-29,1
Τρόφιμα & Ζώντα ζώα	1.239,4	1.217,2	-1,8	1.352,7	1.338,2	-1,1
- Χώρες ΕΕ	764,2	945,9	23,8	1.033,5	1.014,3	-1,9
Ποτά & καπνός	298,7	348,0	16,5	242,9	242,4	-0,2
- Χώρες ΕΕ	147,7	184,8	25,2	187,5	175,7	-6,3
Πρ. ύλες μη εδώδιμες (εκτός καυσίμων)	989,0	866,8	-12,4	1.682,6	1.033,4	-38,6
- Χώρες ΕΕ	485,8	489,8	0,8	450,1	282,7	-37,2
Ορυκτά, καύσιμα κ.ά.	2.500,0	1.516,3	-39,3	5.481,5	3.370,1	-38,5
- Χώρες ΕΕ	621,9	493,5	-20,7	708,2	469,7	-33,7
Λάδια & λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	74,6	79,3	6,2	95,7	68,5	-28,4
- Χώρες ΕΕ	40,6	56,5	39,2	62,9	45,6	-27,5
Χημικά και συναφή	1.220,0	906,3	-25,7	2.207,0	1.887,9	-14,5
- Χώρες ΕΕ	541,4	363,1	-32,9	1.759,9	1.505,7	-14,4
Βιομηχ. είδη ταξινομημ. κυρίως κατά πρ. ύλη	4.024,9	2.699,5	-32,9	4.863,8	2.903,4	-40,3
- Χώρες ΕΕ	2.892,0	1.792,1	-38,0	2.815,5	1.943,4	-31,0
Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	2.392,7	2.003,0	-16,3	7.406,8	4.505,1	-39,2
- Χώρες ΕΕ.	1.552,4	1.424,9	-8,2	5.925,8	3.594,1	-39,3
Διάφορα βιομηχ. είδη	2.454,3	2.136,7	-12,9	1.734,9	1.336,0	-23,0
- Χώρες ΕΕ	2.069,9	1.830,7	11,6	1.268,1	1.015,5	-19,9
Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	10,1	13,5	34,0	25,7	40,5	57,7
- Χώρες ΕΕ	2,0	3,4	65,0	15,9	34,9	119,6

Πηγή : Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο Βουλγαρίας (NSI)

3. Αγορά εργασίας - Μισθοί

Η υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας επιδείνωσε περαιτέρω την **απασχόληση**, η οποία ήδη από το δεύτερο εξάμηνο του 2008 είχε καταγράψει τα πρώτα σημεία κάμψης. Το 2009, το μέσο ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών διαμορφώθηκε σε 67,2% από 67,8% το 2008 ενώ εκείνο της **ανεργίας** ανήλθε σε 7,9% έναντι 5,6% κατά το προηγούμενο έτος.

Το σχέδιο προϋπολογισμού για την περίοδο 2011-2013 θέτει ως στόχο την μείωση της ανεργίας στο 8,8%, κατά το 2011, σαν συνέπεια της αναμενόμενης αύξησης του ΑΕΠ και της αναθέρμανσης της επενδυτικής δραστηριότητας στην χώρα. Πάντως, τον Φεβρουάριο του 2010, η ανεργία παρουσίασε έξαρση φθάνοντας στο 10,0% ενώ, στη συνέχεια και, ειδικότερα, κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους ακολούθησε πτωτική τάση κυρίως μεταξύ των νέων. Για το 2010, στο σύνολό του, εκτιμάται ότι η ανεργία θα κυμανθεί στο 9,0%.

Ο ρυθμός αύξησης των **ονομαστικών μισθών** επιβραδύνθηκε σημαντικά κατά την διάρκεια του 2009 (κυρίως κατά το τελευταίο τρίμηνο), σε 9,4% από 22,0% το 2008. Ο σχετικά υψηλός ρυθμός ανόδου των ονομαστικών μισθών κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους αποδίδεται σχεδόν αποκλειστικά στην κατά 9,0% αύξηση των κατώτατων μηνιαίων αποδοχών καθώς και την κατά 20,0% αύξηση των κατώτατων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Η **παραγωγικότητα** εργασίας – ο ρυθμός αύξησης της οποίας, κατά τα έτη 2007 και 2008, υπήρξε χαμηλότερος εκείνου των μισθών – μειώθηκε κατά 3,1%, σε ετήσια βάση, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009. Με την ανάκαμψη, ωστόσο, της παραγωγής στον μεταποιητικό κλάδο (+5,6%) κατά το δεύτερο εξάμηνο του ίδιου έτους, η παραγωγικότητα κινήθηκε ανάλογα, καταγράφοντας αύξηση κατά 6,1% σε σχέση με την αντίστοιχη χρονική περίοδο του 2008.

Η αύξηση του **κόστους εργασίας** ανά μονάδα προϊόντος συνεχίστηκε και κατά το 2009 (+5,8%, σε πραγματικές τιμές). Στην αύξηση αυτή συνέβαλαν κατά 1,5% το λιανικό εμπόριο και η γεωργία ενώ, αντίθετα, στην μεταποίηση οφείλεται η συγκράτηση του ρυθμού ανόδου του εν λόγω κόστους. Δεδομένης της σημαντικότητας του μεταποιητικού κλάδου για το εξαγωγικό εμπόριο της χώρας, είναι προφανές ότι το κόστος εργασίας έχει καθοριστικό ρόλο στην ανταγωνιστικότητα της εθνικής παραγωγής.

4. Πληθωρισμός

Ο ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού, βάσει του ΔΤΚ, παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση κατά το 2009 και διαμορφώθηκε στο 2,5% (σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο του 4,0% των αρχικών σχετικών εκτιμήσεων της ΕΕ). Η μεγάλη αποκλιμάκωση του πληθωρισμού το 2009, αποδίδεται, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, στη σημαντική υποχώρηση των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των άλλων βασικών εμπορευμάτων ήδη από το δεύτερο εξάμηνο του 2008. Αντιπληθωριστικές πιέσεις εξάλλου άσκησε και η εξασθένιση της συνολικής ζήτησης και, γενικά, η υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας κατά την ανωτέρω χρονική περίοδο.

Ο πυρήνας του πληθωρισμού ή δομικός πληθωρισμός (που δεν περιλαμβάνει τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής) εμφάνισε κάμψη λόγω μείωσης των τιμών τροφίμων (- 3,0% έναντι +5,8% το 2008), των υπηρεσιών (+2,9% έναντι 11,8% το 2008) και των βιομηχανικών ειδών(+0,0% έναντι +5,4% το 2008).

Το πρώτο εξάμηνο του 2010, ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 1,5%, προσεγγίζοντας το μέσο επίπεδο της ευρωζώνης και, κατά τις εκτιμήσεις της Ε. Επιτροπής, προβλέπεται να κυμανθεί στο 2,5% κατά την επόμενη διετία.

5. Ισοζύγιο Πληρωμών

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Τράπεζας Βουλγαρίας, το έλλειμμα του συνολικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων, που αντιστοιχεί στις χρηματοδοτικές ανάγκες της οικονομίας από το εξωτερικό, μειώθηκε σημαντικά κατά €5,9 δισεκ. και διαμορφώθηκε στο 7,2% του ΑΕΠ, έναντι 24,5% του ΑΕΠ το 2008.

Ραγδαία ήταν η μείωση κατά 66,3% του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, στα €2.9 δισεκ. και, σαν ποσοστό επί του ΑΕΠ, στο 8,6% έναντι 25,4% επί του ΑΕΠ το 2008. Η εν λόγω θετική εξέλιξη αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην μεγάλη μείωση των καθαρών πληρωμών για εισαγωγές αγαθών και τη συνακόλουθη συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος και, δευτερευόντως, στην μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου των εισοδημάτων και την διεύρυνση του πλεονάσματος των τρεχουσών μεταβιβάσεων (από ΕΕ, μεταναστευτικά εμβάσματα κ.ά).

Ο ρυθμός μείωσης του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών συνεχίστηκε και κατά το 2010. Κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, το

έλλειμμα αυτό ήταν τέσσερις φορές μικρότερο σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους (€623,6 εκατ. ή 1,8% επί του ΑΕΠ). Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η μείωσή του ανωτέρω ελλείμματος θα συνεχισθεί – αν και με μεγαλύτερη επιβράδυνση – χάρη στο προσδοκώμενο προβάδισμα, σε επιδόσεις, των εξαγωγών έναντι των εισαγωγών.

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών της Βουλγαρίας κατά την τελευταία τριετία :

Πίνακας 6 : Ισοζύγιο πληρωμών (εκατ. €)

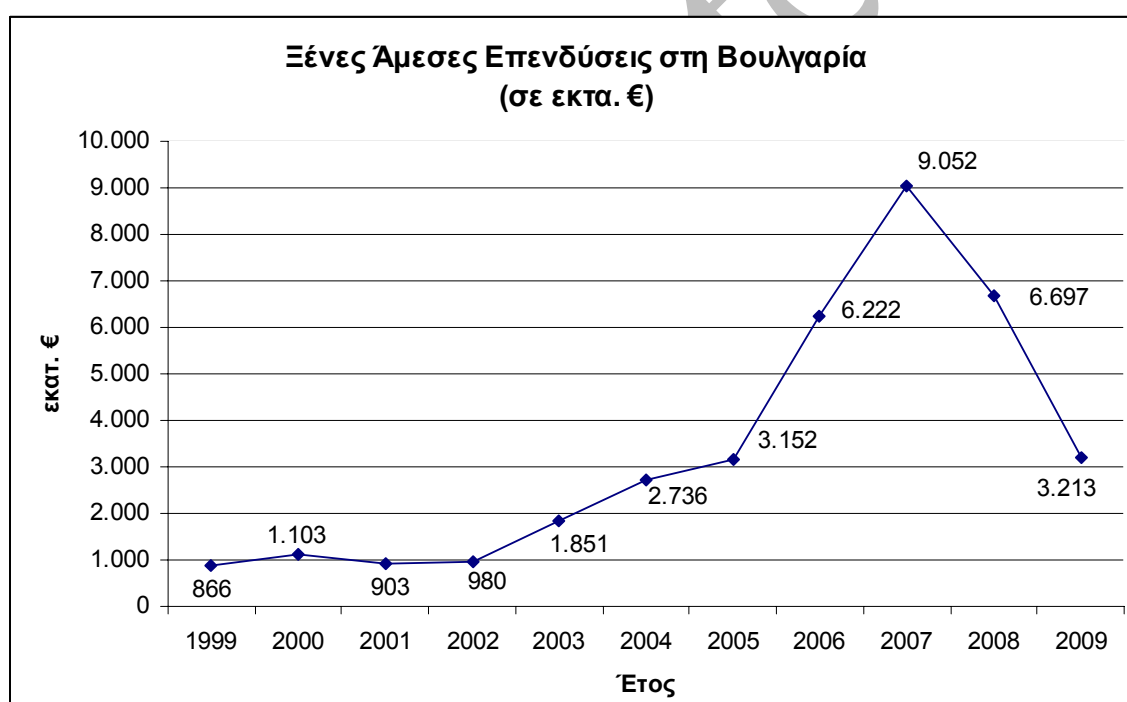
	2007	2008	2009
Ισοζύγιο τρεχ. συναλλαγών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	-7.855,7	-8.356,9	-2.435,8
A. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-7.267,4	-8.634,2	-2.912,1
<i>Εμπορικό ισοζύγιο :</i>	<i>-7.245,3</i>	<i>-8.758,3</i>	<i>-4.083,9</i>
• εξαγωγές FOB	13.511,9	15.277,5	11.783,3
• εισαγωγές	20.757,2	24.035,8	15.867,2
<i>Ισοζύγιο Υπηρεσιών</i>	<i>1.173,5</i>	<i>771,2</i>	<i>1.367,2</i>
<i>Ισοζύγιο εισοδημάτων</i>	<i>-2.364,3</i>	<i>-1.330,0</i>	<i>-727,3</i>
<i>Ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων</i>	<i>680,8</i>	<i>503,0</i>	<i>531,9</i>
B. Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	-587,3	277,3	476,3
4. Ισοζύγιο χρημ/κών συν/γών:	13.194,9	11.149,5	2.106,6
• άμεσες ξένες επενδύσεις	8.487,9	6.696,5	3.212,5
• επενδύσεις χαρτ/κίου	-579,5	-596,6	-133,3
- απαιτήσεις	-190,4	-177,3	-60,2
- υποχρεώσεις	-389,1	-419,3	-73,1
• λοιπές επενδύσεις	5.417,7	5.955,1	-457,2
- απαιτήσεις	552,2	147,0	-254,5
- υποχρεώσεις	4.865,5	5.808,1	-202,7
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	14.194,2	14.185,8	13.541,3

Πηγή : Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

Ξένες Άμεσες Επενδύσεις

Η σημαντική κάμψη των ξένων άμεσων επενδύσεων, οι οποίες, στο πρόσφατο παρελθόν, στήριζαν την δυναμική ανάπτυξη της βουλγαρικής οικονομίας, απετέλεσε μία από τις δυσμενέστερες συνέπειες της οικονομικής κρίσης για την χώρα. Το 2009, οι καταγραφείσες εισροές επενδυτικών κεφαλαίων, συνολικής, αξίας €3.212,5 δισεκ. (8,5% επί του ΑΕΠ έναντι 19,2% το 2008 και 29,4% επί του ΑΕΠ το 2007), υποχώρησαν κατά 48% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Η υποχώρηση αυτή ήταν περισσότερο εμφανής στις εισροές που συνδέονταν με επενδύσεις στην αγορά ακινήτων (-68,0%). Παρά την σημαντική κάμψη τους, οι ξένες άμεσες επενδύσεις κάλυψαν σχεδόν εξ ολοκλήρου (97,9% έναντι 75,7% του 2008) το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών,

Γραφική απεικόνιση των ξένων επενδύσεων στη Βουλγαρία (σε εκατ. €)

Πηγή: Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

Κατά την περίοδο των 12 τελευταίων ετών, το ύψος των συνολικών ξένων επενδύσεων στην Βουλγαρία, εκτιμάται σε €36,8 δισεκ. Σύμφωνα με το ανωτέρω γράφημα, από το 2002 έως το 2007 οι εισροές επενδυτικών κεφαλαίων παρουσίασαν συνεχή ετήσια άνοδο, ενώ μόνο κατά την τελευταία πριν την κρίση τριετία η Βουλγαρία προσέλκυσε επενδυτικά κεφάλαια από

το εξωτερικό αξίας €22 δισεκ. περίπου. Το 2009 καθώς και το πρώτο εξάμηνο του 2010, καταγράφονται περιπτώσεις αποεπενδύσεων κυρίως από Αυστρία και Γερμανία.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τους επιμέρους τομείς των ΞΑΕ, την εξέλιξή τους κατά την τελευταία τετραετία καθώς και την συμμετοχή τους στο σύνολο :

Πίνακας 7 : Άμεσες ξένες επενδύσεις στη Βουλγαρία κατά τομέα

Αξία εκατ. €

ΤΟΜΕΑΣ	2006	2007	2008	2009	Συμμετοχή (%) 2009
Χρηματοπιστωτικός	827,5	2.175,1	1.633,8	736,6	22,9
Αγορά ακινήτων	1.800,5	2.597,9	1.984,2	653,2	20,3
Παραγωγή, Μεταποίηση	1.078,6	1.057,9	619,0	587,1	18,3
Μεταφορές, επικοινωνίες	448,4	255,8	-274,6	300,9	9,4
Ηλεκτρική ενέργεια	352,4	280,1	237,6	257,1	8,0
Χονδρεμπόριο, λιανεμπόριο, επισκευές	966,0	1.313,1	1.343,3	243,7	7,6
Κατασκευές	501,0	815,1	602,5	195,8	6,1
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	103,2	167,6	93,5	48,1	1,5
Γεωργία, δασοκομία	27,8	71,8	67,4	10,9	0,3
Άλλες Υπηρεσίες	65,3	90,5	53,8	-19,3	-0,6
Λοιπά	51,1	226,9	336,0	198,3	6,2
Σύνολο	6.221,6	9.051,8	6.696,5	3.212,5	100,0

Πηγή: Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της BNB, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, οι εισροές ξένων επενδυτικών κεφαλαίων ανήλθαν σε €358,5 εκατ. (ή 1,0% επί του ΑΕΠ), μειωμένες κατά 78,0% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2008 (€1.616,7 εκατ. ή 4,8% επί του ΑΕΠ). Οι δε καταγραφείσες εκροές κεφαλαίων (αποεπενδύσεις), προερχόμενες, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από Αυστρία (€718,1εκατ.), Ολλανδικές Αντίλλες (€102,5 εκατ.) και Ηνωμ. Βασίλειο (€82,4εκατ.), ήταν, σε αξία, κατά €21,7 εκατ. υψηλότερες των εισροών.

Πίνακας 8 : Μεγαλύτεροι ξένοι επενδυτές στην Βουλγαρία

Αξία : εκατ. €

	ΧΩΡΕΣ	2008	2009	α' τρίμηνο 2010	1996 - 2010(α' τρίμη νο)
	ΣΥΝΟΛΟ	32.937,0	35.380,0	-21,9	35.358,1
1	Ολλανδία	5.516,7	6.325,3	512,3	6.837,6
2	Αυστρία	6.403,4	6.497,4	-399,9	6.097,5
3	Ηνωμ. Βασίλειο	2.684,0	2.814,6	-15,3	2.799,3
4	Ελλάδα	2.749,1	2.611,9	37,5	2.620,5
5	Γερμανία	2.255,6	2.184,2	-164,0	2.020,2
6	Κύπρος	1.728,8	1.628,6	9,1	1.637,7
7	ΗΠΑ	1.045,2	1.569,0	-6,6	1.562,4
8	Λουξεμβούργο	979,6	1.449,4	-40,4	1.409,0
9	Ουγγαρία	939,0	969,8	25,6	995,4
10	Ρωσία	864,5	947,5	15,9	963,4

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

6. Δημοσιονομικές εξελίξεις και προοπτικές

6.1 Προϋπολογισμός

Μετά τα δημοσιονομικά πλεονάσματα των προηγούμενων ετών, ο κρατικός προϋπολογισμός το 2009 εμφάνισε μικρό **έλλειμμα** ύψους €294,7 ή -0,9% επί του ΑΕΠ, λόγω κυρίως της υστέρησης που κατέγραψαν τα έσοδα από την έμμεση φορολογία.

Στις αρχές του δεύτερου τριμήνου του 2010, η β/κυβέρνηση αναθεώρησε τις αρχικές εκτιμήσεις της για το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2010, από 1,9% επί του ΑΕΠ που προέβλεπε το Πρόγραμμα Σύγκλισης, σε 3,9% επί του ΑΕΠ. Για την επίτευξη των στόχων του αναθεωρημένου προϋπολογισμού, το Εθνικό Συμβούλιο Τριμερούς Συνεργασίας (κυβέρνηση – εργοδότες – εργαζόμενοι) αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την μείωση κατά 20% των δαπανών στον δημόσιο τομέα καθώς και την μη επιβολή πρόσθετων φορολογικών μέτρων καθότι την προβλεπόμενη μείωση των εσόδων (€1εκατ. περίπου) θα εξισορροπήσει η δραστική μείωση των δαπανών.

Η επί τα χείρω αυτή εξέλιξη των δημοσιονομικών είχε σαν αποτέλεσμα την ενεργοποίηση εις βάρος της Βουλγαρίας της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος της ΕΕ και την συνακόλουθη δέσμευση της β/κυβέρνησης να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα σε ποσοστό κατώτερο του 3,0% μέχρι το τέλος του 2011. Με τα νέα δεδομένα, η β/κυβέρνηση θα αναγκαστεί, εκ των πραγμάτων, να αναθεωρήσει επίσης τους αρχικούς σχεδιασμούς της για την υποβολή, εντός του 2010, αίτησης ένταξης, στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών ERM II, η οποία πλέον χρονικά τοποθετείται στο 2014. Παρά, ωστόσο, την ανωτέρω επιδείνωση των δημοσιονομικών της, η Βουλγαρία εξακολουθεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των κοινοτικών χωρών με τα χαμηλότερα δημοσιονομικά ελλείμματα.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, το έλλειμμα έφθασε στα €774,1εκατ. λόγω της σημαντικής υστέρησης των εσόδων από τους έμμεσους φόρους και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Το δε **δημοσιονομικό αποθεματικό**, το οποίο στηρίζει την διατήρηση σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας έναντι του Ευρώ (BGN/€ : 1.95583) διαμορφώθηκε, τον Μάιο, στα BGN 6,6 δισεκ, (ή €3,4 δισεκ.) καταγράφοντας μείωση, σε ετήσια βάση, κατά 20,6% και, σε ονομαστικές τιμές, κατά BGN 1,09 δισεκ. περίπου, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την μερική χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Η β/κυβέρνηση προτίθεται να χρησιμοποιήσει το δημοσιονομικό αποθεματικό ως εναλλακτική λύση, αντί της προσφυγής στις διεθνείς χρηματαγορές, για την χρηματοδότηση του εν λόγω ελλείμματος. Έτσι, στο πλαίσιο της ανωτέρω αναθεώρησης του προϋπολογισμού, το β/κοινοβούλιο έκανε δεκτή την πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με την μείωση του κατώτατου επιπέδου του δημοσιονομικού αποθεματικού από BGN 6,3 δισεκ. σε BGN 4,5 δισεκ., η οποία (μείωση) θα επιτρέψει την κάλυψη των αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών συνεπεία της οικονομικής κρίσης.

6.2 Εξωτερικό χρέος

Στα τέλη του 2009, το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος αυξήθηκε κατά €605,7 εκατ. και διαμορφώθηκε στα €37.705,8 εκατ. ή, σαν ποσοστό επί του ΑΕΠ, σε 111,3% έναντι 108,4% το προηγούμενο έτος.. Η ανωτέρω διεύρυνση του εξωτερικού χρέους αποδίδεται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος συμμετείχε με 88,9% ή €33,5 δισεκ. (99,0% επί του ΑΕΠ). Το ιδιωτικό μη εγγυημένο εξωτερικό χρέος αυξήθηκε κατά €348,9 εκατ. σε σχέση με το 2008, το δε χρέος της γενικής κυβέρνησης σημείωσε επίσης αύξηση κατά 8,1% και διαμορφώθηκε στα €2.805,2 εκατ. (ή 8,3% επί του ΑΕΠ).

Αντίθετα, υποχώρηση εμφάνισε το χρέος του τραπεζικού τομέα κατά 7,0% σε σχέση με το 2008, με συμμετοχή στο συνολικό εξωτερικό χρέος σε ποσοστό 22,2%. Στην εν λόγω βελτίωση του τραπεζικού χρέους συνέβαλε η μείωση των τακτικών αποθεματικών των τραπεζών ήδη από τις αρχές του έτους. Η εξυπηρέτηση του ακαθάριστου εξωτερικού χρέους κινήθηκε στα επίπεδα του 2008 (€6,791,4 εκατ. ή 20.1% επί του ΑΕΠ), στη δε σύνθεσή του, το ευρώ συμμετείχε με ποσοστό 88,6% (έναντι 85,2% το 2008) και το δολάριο με 6,5% (έναντι 7,0% το 2008). Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της BNB για το πρώτο εξάμηνο του 2010, το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος υποχώρησε, σαν ποσοστό επί του προβλεπόμενου ΑΕΠ, στο 106,5% (ή €37.095 δισεκ.).

III. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Βουλγαρία έχει λάβει σημαντική χρηματοδοτική και τεχνική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την προενταξιακή περίοδο : προγράμματα PHARE, SAPARD (γεωργία) και ISPA (υποδομές) επίσης την προσωρινή χρηματοδοτική βοήθεια, η οποία προβλέπεται στην πράξη προσχώρησης καθώς και την μεταβατική και ταμειακή διευκόλυνση και την διευκόλυνση Σένγκεν. Στόχος των εν λόγω χρηματοδοτικών μέσων ήταν να συνδράμουν την Βουλγαρία στην ενίσχυση των κοινωνικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων και στην προετοιμασία της για την απορρόφηση των μεγαλύτερων ποσών από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Η κοινοτική χρηματοδότηση για την Βουλγαρία, για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, συνολικού ύψους 9 € δισεκ., περιλαμβάνει :

- κονδύλια των διαρθρωτικών Ταμείων και συνοχής (μη συμπερ. της διασυνοριακής συνεργασίας) : 6,8 € δισεκ.
- κονδύλια αγροτικής ανάπτυξης : 2,6 € δισεκ.

Έναρξη αξιοποίησης ανωτέρω κοινοτικών πόρων : β' εξάμηνο 2008

Οι προτεραιότητες της Βουλγαρίας για την αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων αναπτύσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης και στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013. Ειδικότερα το τελευταίο – το οποίο αποτελεί έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ε.Ε. σε εθνικό επίπεδο, για την περίοδο 2007 – 2013 – θέτει τους εξής στρατηγικούς στόχους και προτεραιότητες :

1. ανάπτυξη των υποδομών βάσης
2. ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, εστιάζοντας στην απασχόληση και την δια βίου εκπαίδευση
3. στήριξη της επιχειρηματικότητας και της χρηστής διακυβέρνησης
4. προώθηση ισορροπημένης εδαφικής ανάπτυξης

Για την υλοποίηση των ανωτέρω στρατηγικών στόχων, εκπονήθηκαν τα κατωτέρω παρατιθέμενα επτά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία ενέκρινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα τέλη του 2007 (διεξοδική παρουσίαση των εν λόγω προγραμμάτων περιέχεται στον ιστότοπο www.eufunds.bg) :

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

<i>ΤΟΜΕΑΣ</i>	<i>Διαχειρ. Αρχή</i>	€ εκατ.
Δημόσιος Τομέας	<i>Υπουργείο Δ. Διοίκησης & Διοικ. Μεταρ/θμησης</i>	154
Ανταγωνιστικότητα	<i>Υπουργείο Οικονομίας & Ενέργειας</i>	988
Περιβάλλον	<i>Υπουργείο Περιβ/ντος & Υδάτων</i>	1.466
Ανθρώπινοι πόροι	<i>Υπουργείο Δ. Διοίκησης & Διοικ. Μεταρ/θμησης</i>	1.032
Περιφερειακή Ανάπτυξη	<i>Υπουργ. Περιφ. Ανάπτυξης & Δ. Εργων</i>	1.361
Τεχνική βοήθεια	<i>Υπουργείο Οικονομικών</i>	48
Μεταφορές	<i>Υπουργείο Μεταφορών</i>	1.624
ΣΥΝΟΛΟ		6.673

Έκαστο Ε.Π. περιλαμβάνει :

- τους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος
- την περιγραφή των προβλεπόμενων μέτρων για την εφαρμογή των αξόνων προτεραιότητας
- ένα ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ύψος της προβλεπόμενης οικονομικής συμμετοχής των διαφόρων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ευρ. Υποθέσεων, η απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων στην Βουλγαρία, κρίνεται εξαιρετικά χαμηλή Πλέον κρίσιμη είναι η πορεία εκτέλεσης του προενταξιακού προγράμματος ISPA, όπου έχει απορροφηθεί μόνον το ένα πέμπτο των οικείων κονδυλίων (€300 εκατ.) καθώς και των προγραμμάτων «Περιβάλλοντος» και «Μεταφορών» και, ειδικότερα, των οδικών μεταφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009

1. Γενικά

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό από την αρνητική διεθνή συγκυρία του 2009. Τόσο το διμερές εμπόριο όσο και, κυρίως, οι ελληνικές επενδύσεις στην Βουλγαρία κατέγραψαν αισθητή υποχώρηση σε σχέση με τα επίπεδα των προηγούμενων τελευταίων ετών. Ο ρυθμός της υποχώρησης αυτής επιταχύνθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, ενώ στη συνέχεια και, συγκεκριμένα κατά το τρίτο τρίμηνο παρουσίασε σημεία επιβράδυνσης, τα οποία, όσον αφορά το διμερές εμπόριο, συνεχίστηκαν και κατά το πρώτο τρίμηνο του 2010. Κατά το εν λόγω μάλιστα τρίμηνο, η Βουλγαρία παρουσίασε καλλίτερες εξαγωγικές επιδόσεις με αποτέλεσμα το εμπορικό ισοζύγιο να διαμορφωθεί ελλειμματικό για την χώρα μας. Την δυσμενή αυτή εξέλιξη για το εμπορικό ισοζύγιό μας είχαμε ήδη επισημάνει σε προηγούμενες οικονομικές εκθέσεις μας τονίζοντας, μεταξύ άλλων, *την διαφαινόμενη τάση ισοσκέλισης ή ακόμη και μεταστροφής του ισοζυγίου σε ελλειμματικό για την Ελλάδα.*

Οι ελληνικές επενδύσεις, αντίθετα, παρουσίασαν μία εντυπωσιακή ανάκαμψη, στις αρχές του 2010, και μάλιστα σε περιβάλλον επιβαρυνμένο με αθρόες αποεπενδύσεις εκ μέρους ξένων επενδυτών στην χώρα.

Η επισκόπηση των διμερών σχέσεων κατά τα τελευταία έτη οδηγεί στην διαπίστωση ότι, με την εξαίρεση του 2009, ο όγκος του διμερούς εμπορίου παρουσιάζει σταθερή αυξητική τάση, η δε συνεργασία στον εμπορικό τομέα μεταξύ των δύο χωρών εξελίσσεται ομαλά, χωρίς αξιόλογα τεχνικά προβλήματα, ιδιαίτερα μετά την ένταξη της Βουλγαρίας στην ΕΕ και την εκ μέρους της συμμόρφωση προς το κοινοτικό δίκαιο. Συγχρόνως και οι δύο πλευρές αξιοποιούν, σε μεγάλο βαθμό, τις παραγωγικές και εξαγωγικές δυνατότητές τους όπως αυτές αποτυπώνονται στην ευρύτατη γκάμα των προϊόντων που εξάγουν.

Στον **τουρισμό**, σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου ΕΟΤ Σόφιας, υπήρξε μείωση του τουριστικού ρεύματος προς την Ελλάδα της τάξης του 8,1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το 2009, 477.500 τουρίστες επισκέφθηκαν την Ελλάδα, η οποία και αποτελεί τον δεύτερο, μετά την Τουρκία, τουριστικό προορισμό των Βουλγάρων. Η ανωτέρω μείωση αποδίδεται εν πολλοίς στον αποκλεισμό των σεραϊκών διαβάσεων από τις αγροτικές κινητοποιήσεις αλλά και στις προσφορές του ανταγωνισμού σε πακέτα εκδρομών. Στα επαγγελματικά ταξίδια, η Ελλάδα καταλαμβάνει την πρώτη θέση με 1.070.487 επισκέψεις (43,7% στο σύνολο) και ετήσια μείωση 7,1%.

Συμβατικό πλαίσιο

Κυριότερες συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου που έχουν υπογραφεί μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας :

- Συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας σε σχέση με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου (Αθήνα 15.02.1991, Νόμος 2255/1994)
- Συμφωνία για τα ύδατα του ποταμού Νέστου (Σόφια, 22.12.1995, Νόμος 2402/1996)
- Συμφωνία για την διάνοιξη τριών νέων συνοριακών διόδων και συνδετικών οδικών αρτηριών μεταξύ των δύο χωρών (Σόφια, 22.12.1995, Νόμος 2428/1996)
- Συμφωνία συνεργασίας στον τομέα του τουρισμού (Σόφια, 14.05.1999, Νόμος 2851/2000)
- Συμφωνία συνεργασίας στους τομείς των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών (Σόφια, 17.07.2001, Νόμος 3042/2002)
- Συμφωνία για πενταετές πρόγραμμα αναπτυξιακής συνεργασίας (Σόφια, 28.08.2008, Νόμος 3095/2005)
- Συμφωνία στον τομέα προστασίας του περιβάλλοντος (Αθήνα, 01.11.2002, Νόμος 3367/2005)
- Πρωτόκολλο Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Αθήνα, 01/12/2002)

2. Διμερές Εμπόριο

2.1 Εμπορικό Ισοζύγιο

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ για το 2009, ο όγκος των διμερών εμπορικών συναλλαγών, συνολικής αξίας €1.817,3 δισεκ. κατέγραψε μείωση κατά 25,1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (αύξηση κατά 21,5% έναντι 2007). Οι ελληνικές εξαγωγές προς την Βουλγαρία υποχώρησαν, σε αξία, κατά 22,6%, στα € 968,2 εκατ. (έναντι αύξησης κατά 11,0% το 2008) ενώ η μεγαλύτερη, σε αξία, (-27,7%) κάμψη που κατέγραψαν οι βουλγαρικές εξαγωγές (έναντι αύξησης κατά 39,4% το 2008) είχε σαν αποτέλεσμα την διεύρυνση του εμπορικού πλεονάσματος από €77,9 εκατ. το 2008 σε €119,0 εκατ. το 2009 και την βελτίωση των όρων εμπορίου για την Ελλάδα.

Σημειώνεται ότι τα στοιχεία εξωτερικού εμπορίου του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου της Βουλγαρίας (NSI) δεν παρεκκλίνουν σημαντικά εκείνων

της ΕΣΥΕ σχετικά με το ύψος των ελληνικών εξαγωγών, που φέρουν στα €1.028,5 εκατ., παρουσιάζουν όμως ουσιώδη απομάκρυνση όσον αφορά στην αξία των βουλγαρικών εξαγωγών προς την Ελλάδα (€1.111,5 εκατ.). Έτσι, σύμφωνα με τα στοιχεία του NSI για το 2009, ο μεν όγκος του διμερούς εμπορίου διαμορφώνεται, σε αξία, στα €2.140,0 εκατ., (-25,0% σε σχέση με το 2008), το δε εμπορικό ισοζύγιο εμφανίζεται πλεονασματικό για την Βουλγαρία κατά €182,0 εκατ. (έναντι €143,8 εκατ. το 2008). Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η μείωση, σε σχέση με το 2008, που κατέγραψαν οι ε/εξαγωγές προς την Βουλγαρία και οι β/εξαγωγές προς την Ελλάδα ήταν 22,5% (επίπεδα ΕΣΥΕ) και 26,3%, αντίστοιχα.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το Β/Στατιστικό Ινστιτούτο, οι β/εισαγωγές από Ελλάδα κατέγραψαν την μικρότερη μείωση σε σύγκριση με εκείνες από τις λοιπές χώρες της ΕΕ (μέσος όρος -29,1%), ενώ, αντίθετα, οι β/εξαγωγές προς Ελλάδα σημείωσαν την μεγαλύτερη υποχώρηση σε σχέση με τις εξαγωγές προς τις ανωτέρω χώρες (μέσος όρος -16,8%).

Αναλυτικότερα, οι εμπορικές συναλλαγές Ελλάδας-Βουλγαρίας κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2009, και η εξέλιξή τους σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη, παρουσίασαν την εξής εικόνα :

Πίνακας 1 : Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Βουλγαρίας

Αξία : εκατ. €

	2007	2008	2009	Μεταβολή 09/08
Ελληνικές εξαγωγές προς Βουλγαρία	1.115,3	1.250,9	968,2	-22,6%
Ελληνικές εισαγωγές από Βουλγαρία	861,2	1.173,0	849,1	-27,7%
Ισοζύγιο	+249,1	+ 77,9	+119,0	
Όγκος εμπορίου	1.971,5	2.423,9	1.817,3	-25,1%
Όροι εμπορίου	1 : 1,28	1 : 1,06	1 : 1,14	

Πηγή : Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (ΕΣΥΕ)

Οι εξαγωγές προς την Βουλγαρία συμμετείχαν με ποσοστό 6,7% στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών του 2009 έναντι 7,1% το 2008 και 6,5%

το 2007, η δε Βουλγαρία υποχώρησε στην 4^η θέση στην κατάταξη των ξένων αγοραστών ελληνικών προϊόντων, σε σχέση με την 3^η θέση που κατείχε το προηγούμενο έτος. Στο εισαγωγικό εμπόριο, το μερίδιο συμμετοχής της μειώθηκε από 1,9% το 2008 σε 1,7% το 2009, ενώ, αντίθετα, αναβαθμίστηκε η θέση της ως προμηθευτή της ελληνικής αγοράς από την 18^η το 2007 και την 16^η το 2008 στην 14^η το 2009.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του NSI, η Ελλάδα, ως πελάτης των βουλγαρικών προϊόντων, υποχώρησε, το 2009, στην δεύτερη θέση (μετά την Γερμανία) από την πρώτη που κατείχε το 2008, απορροφώντας το 9,4% του συνόλου των β/εξαγωγών (έναντι 9,9% το 2008), ενώ, στην γενική κατάταξη των προμηθευτών της βουλγαρικής αγοράς, ανέβηκε στην τέταρτη από την έβδομη θέση που κατείχε το προηγούμενο έτος, συμμετέχοντας με ποσοστό 6,1% στο σύνολο των β/εισαγωγών (έναντι 5,2% το 2008).

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της ΕΣΥΕ για το πρώτο εξάμηνο του 2010, ο όγκος των διμερών συναλλαγών, αξίας €908,1 εκατ. παρουσίασε αύξηση κατά 2,6% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2009. Η εν λόγω αύξηση αποδίδεται αποκλειστικά στην άνοδο των βουλγαρικών εξαγωγών προς την Ελλάδα, αξίας €443,7 εκατ., κατά 7,0% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αντίθετα, ελαφρά υποχώρηση κατέγραψαν οι ελληνικές εξαγωγές κατά -1,3%, κατά το ανωτέρω διάστημα, και διαμορφώθηκαν στα €464,4 εκατ. (έναντι €470,4 εκατ. το 2009). Συνεπεία των ανωτέρω το μικρό πλέον εμπορικό πλεόνασμα της Ελλάδας, ύψους €20,7 εκατ. μειώθηκε κατά €35,3 εκατ. σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2009. Πάντως η τελευταία αυτή εξέλιξη για το ελληνικό ισοζύγιο είναι σαφώς ευνοϊκότερη εκείνης του πρώτου τριμήνου του 2010, όπου το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Βουλγαρίας είχε εμφανίσει έλλειμμα για την χώρα μας.

2.3. Διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών

Από την στατιστική ανάλυση των διμερών συναλλαγών διαπιστώνεται ότι η διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών προς την Βουλγαρία δεν παρουσιάζει φαινόμενα συγκέντρωσης σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων (συνήθως των παραδοσιακών), αλλά διαχέεται σε μια ευρύτατη γκάμα (περί τις 850 κατηγορίες), που, διαχρονικά, εμπλουτίζεται με νέα προϊόντα. Το γεγονός τούτο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η βουλγαρική αγορά **παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες απορρόφησης** της ελληνικής εξαγωγικής παραγωγής. Οι κυριότεροι παράγοντες της απορροφητικότητας αυτής εντοπίζονται στην ταχεία ανάπτυξη της βουλγαρικής αγοράς, την πολιτισμική και γεωγραφική εγγύτητα, τον αυξανόμενο αριθμό των Βούλγαρων τουριστών που επισκέπτονται κατ' έτος την Ελλάδα αλλά και τον καλό όνομα που έχουν τα ελληνικά προϊόντα στην χώρα.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρατίθενται στατιστικά στοιχεία των ελληνικών εξαγωγών προς την Βουλγαρία, για τα έτη 2008 και 2009, σύμφωνα με την 3^η Αναθεωρημένη Τυποποιημένη Ταξινόμηση του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) :

Πίνακας 2 : Ελληνικές εξαγωγές κατά κατηγορία προϊόντων

Αξία : 000 €

Κατηγορία	2008	2009	Μεταβολή 09/08 %
ΣΥΝΟΛΟ	1.250.983,3	968.158,3	-22,6
(6) Βιομηχανικά είδη ταξινομ. κυρίως κατά την πρώτη ύλη	434.713,3	254.555,2	-41,5
(8) Διάφορα βιομηχανικά είδη	171.837,1	152.108,6	-11,5
(7) Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	145.108,1	85.028,8	-41,4
(0) Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	140.214,3	140.287,4	+0,05
(3) Ορυκτά, καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	127.718,6	144.690,9	+11,3
(5) Χημικά προϊόντα και συναφή	120.612,2	95.546,1	-10,8
(1) Ποτά και καπνός	51.040,5	50.724,6	-0,7
(2) Πρώτες ύλες μη εδώδιμες, εκτός από καύσιμα	25.716,5	22.558,5	-12,3
(4) Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	33.144,5	21.846,5	-34,1
(9) Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	878,1	811,5	-0,1

Πηγή :ΕΣΥΕ

Οι βασικές παρατηρήσεις που συνάγονται από τον ανωτέρω πίνακα, σχετικά με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των ελληνικών εξαγωγών προς την Βουλγαρία, θα μπορούσαν να συνοψισθούν ως εξής :

- Οι δύο πρώτες σε εξαγωγές κατηγορίες είναι των βιομηχανικών προϊόντων, οι οποίες, σωρευτικά, αντιπροσωπεύουν το 42% της αξίας των ελληνικών εξαγωγών.
- Μείωση κατέγραψαν οι εξαγωγές σε όλες τις κατηγορίες, πλην των ορυκτών και καυσίμων, όπου σημείωσαν αύξηση, ενώ στα τρόφιμα και ποτά παρέμειναν στα επίπεδα του 2008.
- Σημαντική υποχώρηση, σχεδόν διπλάσια εκείνης του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, καταγράφηκε στην μεγαλύτερη εξαγωγική κατηγορία των βιομηχανικών ειδών και κυρίως στα προϊόντα «έντασης εξειδικευμένης εργασίας».

Όσον αφορά στην εξαγωγική συμπεριφορά των επιμέρους κυριότερων κατηγοριών παρατηρούμε ότι την σημαντική υποχώρηση (-41,5%) στην κατηγορία των βιομηχανικών ειδών ταξινομημένων κατά πρώτη ύλη προκάλεσε η ραγδαία μείωση κατά 67,0% των εξαγωγών σιδήρου και χάλυβα, η οποία αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην κάμψη της βιομηχανικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας στην χώρα. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω προϊόντα συμμετέχουν στην κατηγορία των βιομηχανικών με ποσοστό 18,6% έναντι του 33,0% που αντιπροσώπευαν το 2008 και καταλάμβαναν την πρώτη θέση στις ελληνικές εξαγωγές (12,3% στο σύνολο). Στην ίδια κατηγορία, σημαντικές είναι οι μειώσεις που καταγράφηκαν σε προϊόντα άμεσα συνδεδεμένα με την οικοδομική δραστηριότητα και τις κατασκευές, όπως το τσιμέντο, τα προϊόντα χάλυβα και τα προϊόντα αλουμινίου (-50%).

Η υποχώρηση των εξαγωγών στην δεύτερη, σε αξία, κατηγορία των διαφόρων βιομηχανικών ειδών, οφείλεται κυρίως στην βασική υποκατηγορία των (πλεκτών) ενδυμάτων και συμπληρωμάτων ένδυσης (συμμετ. με 6,8% στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών) όπου οι εξαγωγές, συνεχίζοντας την πτωτική τάση των τελευταίων ετών, μειώθηκαν περαιτέρω κατά 17,5%. Αντίθετα, τα λοιπά ενδύματα και συμπλ/ματα ένδυσης σημείωσαν αύξηση 10,7%, καθώς και τα υποδήματα (+11,0), όπως επίσης και ο ανερχόμενος και με πολύ καλές προοπτικές κλάδος των παιχνιδιών (+40,5%).

Στην κατεξοχήν έντασης τεχνολογίας κατηγορία των χημικών και συναφών προϊόντων, η σημειωθείσα κάμψη (-10,8%) αποδίδεται πρωτίστως στις αρνητικές εξαγωγικές επιδόσεις των πλαστικών (- 20,0%) και, κατά δεύτερο λόγο, των οργανικών και ανόργανων χημικών. Τα πλαστικά εδώ αποτελούν την μεγαλύτερη υποκατηγορία με συμμετοχή 71,7% και 7,6% στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών. Η μόνη υποκατηγορία που παρουσίασε αύξηση είναι αυτή των φαρμακευτικών, όπου οι εξαγωγές, αξίας €4,7 εκατ., υπερδιπλασιάστηκαν σε σχέση με το 2008.

Στην κατηγορία των τροφίμων, την πρώτη θέση σε εξαγωγές κατέχουν τα ζάχαρα και ζαχαρώδη παρασκευάσματα με €34,1 εκατ. και αύξηση 66,0% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Σημαντική επίσης αύξηση (+50,0%) σημείωσαν οι εξαγωγές των γαλακτοκομικών προϊόντων (€8,0 εκατ.) ενώ, αντίθετα, των φρούτων και λαχανικών, που το 2008 κατείχαν την πρώτη θέση στην εν λόγω κατηγορία, μειώθηκαν κατά 12,8% στα €29,3 εκατ.

Τέλος, στις λοιπές κατηγορίες προϊόντων, οι ελάχιστες θετικές εξελίξεις εντοπίζονται σ' αυτήν των πρώτων υλών, όπου οι εξαγωγές βάμβακος, αξίας € 19,5 εκατ., αυξήθηκαν κατά 4,8% και στα ποτά και καπνός, με την οριακή αύξηση των εξαγωγών καπνών (€45,0 εκατ.)

2.4 Διάρθρωση βουλγαρικών εξαγωγών προς Ελλάδα

Στις βουλγαρικές εξαγωγές κυριαρχούν τα βιομηχανικά προϊόντα, τα οποία μαζί με τα προϊόντα ενέργειας (κυρίως ηλεκτρική ενέργεια) αντιπροσωπεύουν το ήμισυ σχεδόν του συνόλου των β/εξαγωγών προς την Ελλάδα κατά το 2009. Ειδικότερα για την ηλεκτρική ενέργεια, οι εξαγωγές σ' αυτήν, αξίας €91,5 εκατ., παρουσίασαν άνοδο κατά 10,4% σε σχέση με το 2008. Σημειώνεται επίσης ότι, το 2009, η Εθνική Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Βουλγαρίας (NEK) πραγματοποίησε εξαγωγές που υπολογίζονται σε 3,7 εκατ. MWh, εκ των οποίων ποσοστό 62,8% κατευθύνθηκε προς την Ελλάδα, 16% προς Σερβία και FYROM και 4% προς Ρουμανία ενώ η τροφοδοσία της εσωτερικής αγοράς, μέσω του δικτύου της, ανήλθε σε 30 εκατ. MWh.

Μειώσεις κατέγραψαν τα κυριότερα εξαγόμενα προς την Ελλάδα προϊόντα, όπως : τα έτοιμα ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης (-20,2%), τα ορυκτά καύσιμα (-10,1%), ο σίδηρος και ο χάλυβας (-48,5%) και τα μη σιδηρούχα μέταλλα, των οποίων οι εξαγωγές κατέγραψαν σημαντική κάμψη κατά 81,4% έναντι υπερδιπλασιασμού τους το 2008 σε σχέση με το 2007.

Σε τρεις μόνο κατηγορίες προϊόντων σημειώθηκε αύξηση στις β/εξαγωγές προς την Ελλάδα, όπως συνάγεται από τον πίνακα που ακολουθεί : του καπνού, των τροφίμων, και των ελαίων. Και οι τρεις κατηγορίες αυτές παρουσιάζουν πολύ καλές και σταθερές εξαγωγικές επιδόσεις κατά τα τελευταία χρόνια, παρά το γεγονός ότι τα αντίστοιχα εμπορικά ισοζύγια είναι πλεονασματικά για την χώρα μας.

Στον επόμενο πίνακα, παρατίθενται στατιστικά στοιχεία των βουλγαρικών εξαγωγών προς την Ελλάδα, για τα έτη 2008 και 2009, σύμφωνα με την 3^η Αναθεωρημένη Τυποποιημένη Ταξινόμηση του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ):

Πίνακας 3 : Βουλγαρικές εξαγωγές κατά κατηγορία προϊόντων

Αξία : 000 €

Κατηγορία	2008	2009	Μεταβολή 09/08 %
ΣΥΝΟΛΟ	1.173.034,8	849.102,3	-27,7
(6) Βιομηχανικά είδη ταξινομ. κυρίως κατά την πρώτη ύλη	450.686,7	201.191,8	-55,4
(8) Διάφορα βιομηχανικά είδη	224.957,6	196.523,1	-12,7
(0) Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	141.303,8	145.290,4	+2,6
(3) Ορυκτά, καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	114.569,7	103.046,7	-10,1
(2) Πρώτες ύλες μη εδώδιμες, εκτός από καύσιμα	88.155,2	58.191,8	-34,0
(7) Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	53.503,2	50.018,6	-6,6
(5) Χημικά προϊόντα και συναφή	52.187,5	30.672,3	-41,4
(1) Ποτά και καπνός	31.899,6	42.680,1	+33,8
(4) Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	15.768,2	21.486,0	+36,9
(9) Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	3,208	1,477	-54,0

Πηγή :ΕΣΥΕ

Στο Παράρτημα Ι παρατίθενται αναλυτικά στατιστικά στοιχεία (ΕΣΥΕ) των διμερών εμπορικών συναλλαγών για τα έτη 2008 και 2009, σε 2ψήφια κατάταξη Συνδυασμένης Ονοματολογίας.

3. Άμεσες επενδύσεις

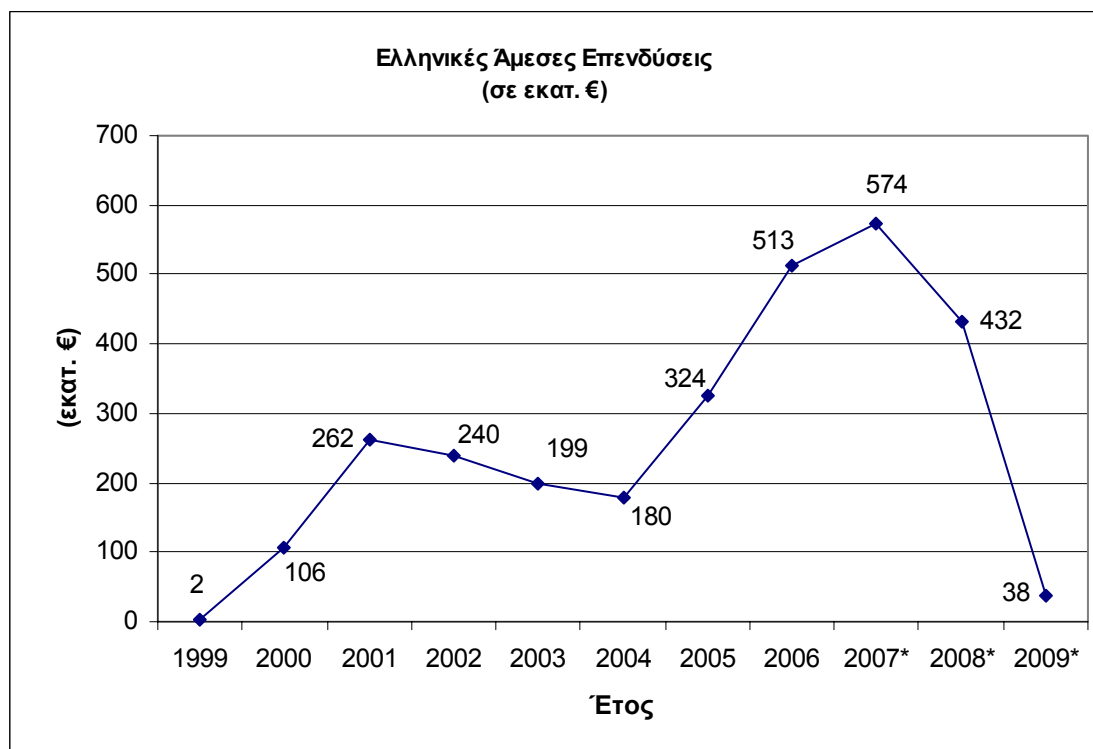
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Τράπεζας Βουλγαρίας (BNB), μείωση κατά 90,1% σε σχέση με το 2008 κατέγραψαν οι ελληνικές άμεσες επενδύσεις κατά το 2009, και διαμορφώθηκαν στα €37,7 εκατ., (έναντι €392,3 εκατ. το 2008) ενώ συμμετείχαν με ποσοστό μόλις 1,2% στο σύνολο των ΑΞΕ που πραγματοποιήθηκαν στην χώρα κατά την ανωτέρω περίοδο (έναντι 7,0% το 2008). Σημειώνεται ότι κατά το τρίτο τρίμηνο του 2009, καταγράφηκαν συνολικές εκροές ελληνικών κεφαλαίων ύψους €46 δισεκ. περίπου. Στη δε γενική κατάταξη των ξένων επενδυτών στην Βουλγαρία του 2009, η Ελλάδα πέρασε στην τέταρτη θέση (μετά την Αυστρία και Ολλανδία και το Ηνωμ. Βασίλειο), από τη τρίτη που κατείχε σταθερά μέχρι το 2008.

Ενθαρρυντικά για την εξέλιξη των ελληνικών επενδύσεων εμφανίζονται τα στοιχεία (προσωρινά) στοιχεία της BNB για το πρώτο τρίμηνο του 2010, τα οποία καταγράφουν εισροές ύψους € 37,5 εκατ. έναντι μόλις € 500 χιλ. κατά το αντίστοιχο διάστημα του 2009. Είναι ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτο το γεγονός ότι οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν σε μία χρονική περίοδο ευρείας κλίμακας αποεπενδύσεων και φυγής κεφαλαίων από την χώρα, με το β/ισοζύγιο επενδυτικών ροών να διαμορφώνεται αρνητικό κατά € 22 εκατ. περίπου.

Η ανάκαμψη αυτή της ελληνικής επενδυτικής δραστηριότητας, εφόσον δεν είναι προσωρινή ή συγκυριακή αλλά έχει, έστω και με διακυμάνσεις, περισσότερο μόνιμο χαρακτήρα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία ακριβώς επειδή εκδηλώνεται σε συγκυρία δυσμενή για τις οικονομίες και των δύο χωρών, ενώ, παράλληλα, καταδεικνύει το ανανεωμένο ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων για την χώρα ως επενδυτικό προορισμό.

Η επενδυτική αυτή ώθηση, κατά την ανωτέρω χρονική περίοδο, οφείλεται κατά κύριο λόγο σε μεγάλους ελληνικούς ομίλους λιανεμπορίου όπως οι Carrefour-Μαρινόπουλος και Φουρλή. Η αλυσίδα Carrefour είναι παρούσα στις πόλεις Μπουργκάς και Βάρνα, ενώ, πρόσφατα, εγκαινιάστηκε και το τρίτο σημείο πώλησης του ομίλου στην Σόφια και μάλιστα στο The Mall της Σόφιας, το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Βουλγαρίας, το οποίο φιλοξενεί αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις και ανήκει στην ελληνικών συμφερόντων επενδυτική εταιρεία Assos Capital. Ο όμιλος Φουρλή έχει ήδη ξεκινήσει την ανάπτυξη του δικτύου των καταστημάτων Ikea, με την κατασκευή του πρώτου Ikea στην Σόφια.

Γραφική απεικόνιση της εξέλιξης των ελληνικών επενδύσεων στην Βουλγαρία (σε εκατ. €)

Όπως συνάγεται από το ανωτέρω γράφημα, η επενδυτική δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στην Βουλγαρία γνώρισε μεγάλη ώθηση από το 2000 και, ύστερα από μία προσωρινή υποχώρηση κατά την διετία 2002-2004, έφθασε σε ύψος ρεκόρ το 2007 για να υποχωρήσει εκ νέου, το 2008 και 2009 υπό το κράτος της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την εξέλιξη και τη συμμετοχή των κυριότερων επιμέρους τομέων των ελληνικών επενδύσεων στο σύνολο των ελληνικών άμεσων επενδύσεων στη Βουλγαρία :

Πίνακας 4 : Ελληνικές Άμεσες Επενδύσεις στην Βουλγαρία (κατά τομέα)

Αξία : εκατ. €

ΤΟΜΕΑΣ	2006	2007	2008	2009	1996-2009	Συμμετοχή %
Χρηματοπιστωτικός	203,3	468,1	260,0	-1,7	1.215,7	46,4
Ηλεκτρική ενέργεια	0,2	1,1	0,8	23,5	30,4	1,5
Αγορά ακινήτων	33,9	34,4	28,6	13,0	201,7	7,7
Παραγωγή, Μεταποίηση	28,9	10,2	5,3	7,8	338,0	12,9
Χονδρεμπόριο, λιανεμπόριο, επισκευές	78,8	43,1	80,8	40,7	410,4	15,7
Κατασκευές	3,2	7,5	5,2	0,5	42,1	1,6
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	0,5	0,9	0,2	0,2	6,5	0,3
Γεωργία, δασοκομία	2,1	3,4	-1,2	0,2	9,4	0,4
Μεταφορές, επικοινωνίες	154,3	10,6	54,8	-52,7	617,3	23,6
Άλλες Υπηρεσίες	-0,1	-3,5	-4,5	-17,7	33,0	1,3
Λοιπά	7,4	-1,9	1,6	22,8	29,3	1,1
ΣΥΝΟΛΟ	512,7	574,2	431,5	37,7	2.620,5	100

Πηγή: Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)

Όπως συνάγεται από τον ανωτέρω πίνακα, σε τρεις μόνον τομείς παρατηρείται αύξηση επενδυτικών εισροών, κατά το 2009 : της ηλεκτρικής ενέργειας, της μεταποίησης και, οριακά, της γεωργίας, ενώ εκροές κεφαλαίων καταγράφονται στον χρηματοπιστωτικό τομέα και κυρίως των υπηρεσιών, ο οποίος, κατά την τελευταία τετραετία, εμφανίζει συνεχόμενες περιπτώσεις αποεπενδύσεων..

Σύμφωνα επίσης με τον ανωτέρω πίνακα, παρατηρείται **μία ευρεία διασπορά των ελληνικών επενδύσεων** σε διάφορους τομείς, με σημαντικότερο τον χρηματοπιστωτικό (με τους πέντε τραπεζικούς ομίλους : Εθνική, Alpha Bank, Eurobank, Πειραιώς και Εμπορική), που αντιπροσωπεύει σχεδόν το ήμισυ των συνολικών ελληνικών επενδύσεων. Σημειώνεται ότι οι ελληνικές τράπεζες συμμετέχουν με 30% στο συνολικό τραπεζικό ενεργητικό, με 20% στο σύνολο των χορηγήσεων και άνω του 30% στο σύνολο των καταθέσεων στην χώρα.

Σημαντική δραστηριότητα επίσης έχουν αναπτύξει οι ελληνικές επιχειρήσεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (Globul – Cosmote), στον βιομηχανικό με κυριότερους εκπρόσωπους την STOMANA (ΒΙΟΧΑΛΚΟ) και τον ΤΙΤΑΝ καθώς και στον κατασκευαστικό (ΤΕΡΝΑ, ΑΚΤΩΡ) και τις υπηρεσίες (ICAP).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του β/Υπουργείου Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού, οι εγγεγραμμένες εταιρείες με ελληνική συμμετοχή από 5% έως 100% αριθμούν περί τις 4.500 (ενεργές υπολογίζονται σε 500 με 550). Από άποψη αριθμού καταχωρημένων εταιρειών, η Ελλάδα έπεται της Τουρκίας (περί τις 6.500 εταιρείες) και της Ρωσίας (περί τις 5.000 εταιρείες).

4. ΕΣΟΑΒ

Στις 23.10.2007 κυρώθηκε από το ελληνικό κοινοβούλιο η παράταση, για μία πενταετία (2007-2011), της ισχύος της διμερούς Συμφωνίας Αναπτυξιακής Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ, βάσει της οποίας το διαθέσιμο ποσό για την χώρα ύψους €54,29εκατ. αφορούσε κατά 79,0% σε δημόσια έργα, κατά 20,0% σε ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις και κατά 1,0% στα λεγόμενα μικρά έργα :

1. Δημόσιες Επενδύσεις : κατά τη 12^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΣΟΑΒ (24.11.06) εγκρίθηκαν :

- εξοπλισμός χειρουργικής μονάδας περιφερειακού νοσοκομείου στην πόλη Κύρτζαλι, συνολικού κόστους 918.420 €, με συμμετοχή ΕΣΟΑΒ 734.736,36 €.
- ιατρικός εξοπλισμός για το περιφερειακό νοσοκομείο θεραπείας ογκολογικών νοσημάτων Βράτσα συνολικού κόστους 175.000, με συμμετοχή ΕΣΟΑΒ 157.500 €.
- δημιουργία περιφερειακής κλινικής θεραπείας ογκολογικών νοσημάτων στην πόλη Σμόλυαν, συνολικού κόστους 1.425.884 €, με συμμετοχή ΕΣΟΑΒ 1.140.707 €.
- δίκτυο οπτικών ινών υψηλών ταχυτήτων/διασύνδεση πανεπιστημιακών κοινοτήτων «SeeLight Program», συνολικού κόστους 6.028.451 €, με συμμετοχή ΕΣΟΑΒ 4.822.760,80 €.

Μετά την διενέργεια διεθνών μειοδοτικών διαγωνισμών και την επιλογή αναδόχου, οι συμβάσεις προμηθειών για τα τρία ως άνω νοσοκομεία υπεγράφησαν στις 24.03.2009 και εκταμιεύθηκαν οι προβλεπόμενες σε αυτές προκαταβολές της συμμετοχής ΕΣΟΑΒ.

2. Ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις : για την επιχορήγησή τους έχουν εγκριθεί 14 αιτήσεις, συνολικού ύψους €35.909.542,00 εκ των οποίων οι δέκα έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Με την έγκριση των αιτήσεων αυτών, το συνολικό ύψος των επιχορηγήσεων για ιδιωτικές επενδύσεις ανήλθε σε €10.765.361. Ως εκ τούτου το ποσοστό απορρόφησης του συνολικού διαθέσιμου ποσού για επιχορήγηση ιδιωτικών επενδύσεων στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο ΕΣΟΑΒ, ανέρχεται σε 99,1%, με υπόλοιπο αδιάθετο ποσό για επιχορήγηση ιδιωτικών επενδύσεων €92.639. Οι θέσεις εργασίας

που δημιουργούνται με την υλοποίηση των ανωτέρω επενδύσεων ανέρχονται σε 1.961 (εκ των οποίων 334 εποχικές).

3. Ταμείο Μικρών Έργων : στο πλαίσιο του ΤΜΕ, έχει εγκριθεί, μέχρι σήμερα, ποσό €247.820,40, δηλαδή ποσοστό 46,6% του συνολικού διαθέσιμου ποσού των €542.900 για έξι μικρά έργα, εκ των οποίων έχουν ολοκληρωθεί τα πέντε.

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

- Η Βουλγαρία αποτέλεσε έναν από τους **πρώτους επενδυτικούς στόχους και προορισμούς**, αρχικά μικρομεσαίων και στη συνέχεια μεγάλων αλλά και πολυεθνικών ελληνικών επιχειρήσεων, των οποίων η σταδιακή ανάπτυξη και επέκταση στην β/αγορά διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης της χώρας ενώ, παράλληλα, επέφερε **πολλαπλασιαστικές θετικές επιπτώσεις** στη ελληνική οικονομία : δυναμική ώθηση στις εξαγωγές, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας, συμβολή στην ανάδειξη της Ελλάδας σε χώρα εκροής επενδυτικών κεφαλαίων.
- Η σημαντική οικονομική παρουσία της Ελλάδας στην Βουλγαρία αποτυπώνεται:
 1. στο ύψος των ελληνικών ΑΞΕ που προσεγγίζουν τα 3 δισεκ. και καταλαμβάνουν την τέταρτη θέση (έναντι της τρίτης θέσης κατά τα προηγούμενα έτη) στο σύνολο των ξένων επενδύσεων στη χώρα, καλύπτοντας ένα ευρύτατο φάσμα οικονομικής δραστηριότητας,
 2. στη δημιουργία άνω των 100.000 θέσεων εργασίας,
 3. στη σημαντική τεχνική βοήθεια προς την Βουλγαρία,
 4. στα έσοδα από τον τουρισμό (η Ελλάδα κατέχει την δεύτερη θέση, μετά την Ρουμανία, με 844.000 τουρίστες το 2008 - το οποίο λαμβάνουμε ως έτος αναφοράς καθότι αντιπροσωπευτικότερο) καθώς και τα εμβάσματα των Βούλγαρων εργαζόμενων στην Ελλάδα.
- Το αβέβαιο και ασταθές περιβάλλον που δημιούργησε η οικονομική κρίση επηρέασε αρνητικά τα οικονομικά αποτελέσματα και των ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Βουλγαρία. Ωστόσο, το γεγονός ότι η πλειονότητα των εν λόγω επιχειρήσεων έχει ήδη εδραιώσει την θέση της στην εγχώρια αγορά χάρη στις μονιμότερες σχέσεις συνεργασίας που έχει αναπτύξει και τον **μακροχρόνιο οικονομικό σχεδιασμό** στον οποίο έχει στηριχθεί, λειτουργεί ως εν δυνάμει αντίβαρο στην παρούσα δυσμενή

συγκυρία. Η αναδιάταξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, η ενσωμάτωση στην παραγωγή προηγμένης τεχνολογίας, οι επενδύσεις σε γνώση και καινοτομία θα αποτελέσουν τα **βασικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα** για τις ελληνικές επιχειρήσεις και θα καθορίσουν την μελλοντική εξέλιξή τους στη χώρα.

- Οι τομείς που προσφέρονται για περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών οικονομικών σχέσεων είναι ο ενεργειακός τομέας, ο τουρισμός, οι κατασκευές, οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, οι υπηρεσίες προς επιχειρήσεις και η συνεργασία σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Διεθνείς Οργανισμούς.
- Η Βουλγαρία είναι **σημαντικός εμπορικός εταίρος** της Ελλάδας απορροφώντας το 6,7% (έναντι 7,1% το 2008) των ελληνικών εξαγωγών και καταλαμβάνει την 4^η θέση (έναντι της 3^{ης} το 2008) στην κατάταξη των αγοραστών ελληνικών προϊόντων. Η Ελλάδα επίσης είναι 2^η κατά σειρά πελάτης (1^η το 2008) της Βουλγαρίας, απορροφώντας το 9,4% των εξαγωγών της, ενώ κατέχει την 4^η θέση μεταξύ των προμηθευτών της. Ο όγκος του διμερούς εμπορίου καταγράφει συνεχή και σταθερή αύξηση, η δε Βουλγαρία συγκαταλέγεται μεταξύ των (λίγων) χωρών, με τις οποίες η Ελλάδα διατηρεί θετικό εμπορικό ισοζύγιο.
- Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός στην β/αγορά αλλά και η σταδιακή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των Βούλγαρων καταναλωτών καθιστούν αναγκαία την υιοθέτηση πρακτικών βελτίωσης της εικόνας και **της ανταγωνιστικότητας** των ελληνικών προϊόντων μέσω του γνωστού τρίπτυχου : επώνυμο προϊόν (brand name), εξελίξιμη ποιότητα – καινοτομία, σύγχρονες μέθοδοι μάρκετινγκ. Οι προτεινόμενες ενέργειες για την ενίσχυση των ελληνικών εξαγωγών και, επομένως την διατήρηση του θετικού ισοζυγίου, προϋποθέτοντας εκτεταμένη εμπλοκή και συνεργασία κράτους, εξειδικευμένων φορέων και επιχειρήσεων, θα μπορούσαν, ενδεικτικά, να συνοψισθούν ως εξής :
 - προώθηση προϊόντων, τα οποία ενσωματώνουν νέες μεθόδους παραγωγής, προηγμένη τεχνολογία και, φυσικά, υψηλή προστιθέμενη αξία και τα οποία αναβαθμίζουν, ποιοτικά, την δομή των ελληνικών εξαγωγών και, επομένως, την ανταγωνιστικότητά τους,
 - προβολή με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά επώνυμων προϊόντων και ανάδειξη του συγκριτικού πλεονεκτηματός τους – έκδοση προωθητικών εντύπων στην βουλγαρική γλώσσα – διαφήμιση μέσω billboards σε κεντρικά σημεία των μεγαλύτερων β/πόλεων,
 - διοργάνωση επισκέψεων σημαντικών Βούλγαρων αγοραστών σε επιλεγμένες ελληνικές βιομηχανικές μονάδες,

- συμμετοχή ελληνικών εταιρειών στις Διεθνείς Κλαδικές Εκθέσεις της Βουλγαρίας (επισυνάπτεται κατάλογος),
- διοργάνωση επιχειρηματικών αποστολών στην Βουλγαρία,
- ενθάρρυνση της σύμπληξης συστάδων – συσπειρώσεων (clusters) εξαγωγικών επιχειρήσεων, που συνιστά μια νέα κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής, με απώτερο στόχο την αναβάθμιση της εθνικής ανταγωνιστικότητας,
- διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων και συναφών εκδηλώσεων με την παρουσίαση επιλεγμένων κλάδων της ελληνικής οικονομίας.

Στις τελευταίες εντάσσονται και οι εκδηλώσεις που διοργανώνει το Γραφείο Οικον. & Εμπορ. Υποθέσεων Σόφιας, στο πλαίσιο «των εκδηλώσεων προς τιμήν των οικονομικών συνεργατών των ελληνικών επιχειρήσεων στην Βουλγαρία». Τα δύο προηγούμενα χρόνια, οι διοργανωθείσες, με επιτυχία, εκδηλώσεις είχαν σαν θέμα τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Σόφια) και τα προϊόντα θαλασσοκαλλιέργειας (Σόφια, Βάρνα) ενώ η εφετινή, η οποία θα πραγματοποιηθεί, το Νοέμβριο, στη Σόφια θα είναι αφιερωμένη στον τομέα των υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ*

1. Προϋποθέσεις για την ίδρυση εταιρείας στην Βουλγαρία

Σύμφωνα με τη βουλγαρική νομοθεσία, αλλοδαποί υπήκοοι μπορούν να κατέχουν έως και το 100% του κεφαλαίου μια βουλγαρικής εταιρείας. Η διαδικασία για την ίδρυση εταιρείας είναι απλή και περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- καταχώρησή της εταιρείας στο εμπορικό μητρώο, για την οποία απαιτείται, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, η έκδοση απόφασης του Πρωτοδικείου της έδρας της υπό ίδρυση εταιρείας. Το καταστατικό πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίνονται υποχρεωτικά για την συγκεκριμένη μορφή εταιρείας, σύμφωνα με το βουλγαρικό δίκαιο. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την αίτηση για έκδοση της ανωτέρω απόφασης μέχρι την καταχώριση στο εμπορικό μητρώο υπολογίζεται σε 1 με 3 μήνες.
- Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, μετά την one-stop εγγραφή στο εμπορικό μητρώο, η εταιρεία λαμβάνει έναν εξειδικευμένο κωδικό (Unified Identification Code), ο οποίος εξυπηρετεί κάθε δημόσιο σκοπό (κοινωνικοασφαλιστικό, στατιστικό, φορολογικό κτλ.). Συνεπώς, βάσει της νέας νομοθεσίας, δεν απαιτείται καμία επιπρόσθετη εγγραφή της εταιρείας (π.χ. στο Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο).
- Τα ως άνω δεν ισχύουν για τα γραφεία εμπορικού αντιπροσώπου ξένης εταιρείας, τα οποία οφείλουν να εγγράφονται εκτός από το εμπορικό μητρώο και στο Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο για στατιστικούς, φορολογικούς και κοινωνικοασφαλιστικούς λόγους.

Κυριότερες μορφές εταιρειών

Οι πιο διαδεδομένες μορφές εταιρικής οργάνωσης, στην Βουλγαρία, είναι η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (OOD) και η ανώνυμη εταιρεία(AD) :

- **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (OOD)**
 - ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο 1 lev (€2)
 - δύναται να είναι και μονοπρόσωπη (EOOD)

*Για το παρόν κεφάλαιο χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από το Bulgaria Investment Guide της InvestBulgaria Agency και το Doing business in Bulgaria (Ernest & Young).

- **Ανώνυμη Εταιρεία (AD)**
 - ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο 50.000 λέβα (€ 25.000)
 - δύναται να είναι και μονοπρόσωπη (EAD)

Μεγαλύτερο ύψος κεφαλαίου (ελάχιστου) απαιτείται για την ίδρυση :

1. εταιρειών επενδύσεων
2. τραπεζών : 10 εκατ. λέβα (€ 5 εκατ.)
3. ασφαλιστικών εταιρειών : 2 εκατ. – 6 εκατ. λέβα
- 4.

2.. Φορολογική νομοθεσία

Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις, που τέθηκαν σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου του 2007, είχαν ως στόχο την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την εξασφάλιση ενός διαφανούς και λειτουργικού φορολογικού συστήματος σύμφωνα με κοινοτικό δίκαιο. Επιπλέον, με τις ανωτέρω μεταρρυθμίσεις καταργείται η προοδευτική φορολογική κλίμακα στα φυσικά πρόσωπα και αντικαθίσταται από ενιαίο συντελεστή (flat tax) 10%, ο οποίος επίσης ισχύει και για την φορολόγηση των εταιρειών.

Κυριότεροι φόροι :

- φόρος φυσικών προσώπων 10% (flat tax)
- εταιρικός φόρος 10% (flat tax)
- φόρος μερισμάτων 5%
- φόρος προστιθεμένης αξίας (DDS) 20% και μηδενικός προκειμένου για εξαγωγές και ενδοκοινοτικές προμήθειες. Υποχρέωση για καταβολή ΦΠΑ υπάρχει μόνο στις περιπτώσεις :
 1. κύκλος εργασιών άνω των 50.000 λέβα (€ 25.000)
 2. ενδοκοινοτικές προμήθειες άνω των 20.000 λέβα (€ 10.000)
 3. πωλήσεις εξ αποστάσεως άνω των 70.000 λέβα (€ 35.000)
- Ειδικός φόρος κατανάλωσης επιβάλλεται στο αλκοόλ, τα προϊόντα καπνού, τα πολυτελή αυτοκίνητα, τον ηλεκτρισμό και το πετρέλαιο.
- Τα Δημοτικά Συμβούλια καθορίζουν, εντός του πλαισίου του νόμου, το ακριβές ύψος των δημοτικών φόρων και τελών :
 - Δημοτικός φόρος σε όλα τα ακίνητα από 0,5% έως 2%
 - Δημοτικός φόρος μεταβίβασης ακινήτων από 1,3% έως 2,6%.

Φορολογικές απαλλαγές

Οι επιχειρήσεις, που έχουν επενδύσει σε υποβαθμισμένες περιοχές (όπου η ανεργία, κατά το προηγούμενο έτος, ήταν σημαντικά μεγαλύτερη του μέσου όρου στην χώρα), μπορούν να επωφεληθούν από ορισμένες φορολογικές διευκολύνσεις εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

Ειδικότερα :

- Απαλλαγή μέχρι και 100% του εταιρικού φόρου (10%) προκειμένου για βιομηχανικές μονάδες, εγκατεστημένες σε περιοχές με ανεργία μεγαλύτερη κατά 35% τουλάχιστον του μέσου όρου. Η εν λόγω απαλλαγή ισχύει για μία πενταετία ανεξάρτητα από τη εξέλιξη της ανεργίας.
- Μείωση του εταιρικού φόρου μέχρι το 10% επί της αξίας των πάγιων επενδύσεων, (με την εξαίρεση των επιβατικών αυτοκινήτων), με την προϋπόθεση ότι η επένδυση πραγματοποιείται σε περιοχή με ανεργία μεγαλύτερη κατά 50% του εθνικού μέσου όρου.
- Ειδική έκπτωση (αφαίρεση από τα κέρδη των αμοιβών και εργοδοτικών εισφορών μέχρι και 12 μηνών) για τις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν εγγεγραμμένους ανέργους.
- Απαλλαγή από τον εταιρικό φόρο προκειμένου περί νομικών προσώπων που εκτελούν προγράμματα τεχνικής συνεργασίας, χρηματοδοτούμενα από τα Κοινοτικά Προγράμματα PHARE και ISPA.

3.. Επενδυτικά κίνητρα

Τα επενδυτικά κίνητρα εξειδικεύονται και υλοποιούνται από την Βουλγαρική Υπηρεσία Επενδύσεων (Invest Bulgaria Agency), κυβερνητικό οργανισμό, υπαγόμενο στο Υπουργικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με την κείμενη επενδυτική νομοθεσία, οι επενδύσεις, ανάλογα με το ύψος τους, διακρίνονται σε δύο κατηγορίες :

Α' τάξεως :

- άνω των 32 εκατ. λέβα (€16 εκατ.)
- άνω των 16 εκατ. λέβα (€ 8 εκατ.), σε περιοχή με ανεργία που υπερβαίνει τον εθνικό μέσο όρο ή πρόκειται για επένδυση σε υψηλή τεχνολογία στον βιομηχανικό τομέα
- άνω των 11 εκατ. λέβα (€ 5,6 εκατ.) για επένδυση σε υψηλή τεχνολογία στις υπηρεσίες

Β' τάξεως :

- άνω των 16 εκατ. λέβα (€ 8 εκατ.)
- άνω των 8 εκατ. λέβα, σε περιοχή με ανεργία υψηλότερη του εθνικού μέσου όρου ή επένδυση σε υψηλή τεχνολογία στην βιομηχανία
- άνω των 5,5 εκατ. λέβα και επένδυση σε υψηλή τεχνολογία στις υπηρεσίες

Προβλεπόμενα κίνητρα :

- σύντμηση των διαδικαστικών διατυπώσεων

- προνομιακή διοικητική αντιμετώπιση (κατηγορία Α΄)
- προνομιακή μεταχείριση για απόκτηση δημόσιας και δημοτικής ακίνητης περιουσίας
- χρηματοοικονομική βοήθεια για έργα υποδομής
- χρηματοοικονομική βοήθεια για την εκπαίδευση του προσωπικού μέχρι 29 ετών.

4. Εργασιακές σχέσεις – Κοινωνική Ασφάλιση

Ο Εργατικός Κώδικας (ΦΕΚ 26/01.04.1986, τελευταία τροποποίηση ΦΕΚ 104/11.12.2007), όπως έχει συμπληρωθεί με μεταγενέστερες νομοθετικές πράξεις, αποτελεί το βασικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις εργασιακές σχέσεις.

Για τους αλλοδαπούς που προτίθενται να εργαστούν στην Βουλγαρία, απαιτούνται ορισμένες προϋποθέσεις, όπως η προγενέστερη εξασφάλιση άδειας εργασίας, την οποία εκδίδει η Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης και ισχύει για ένα έτος με δυνατότητα επιμήκυνσης για επιπλέον δύο έτη.

Κατ' εξαίρεση η εκδιδόμενη άδεια δύναται να είναι μεγαλύτερης διάρκειας προκειμένου περί προσώπων που κατέχουν υψηλές διευθυντικές θέσεις ή σε ειδικές περιπτώσεις χειρισμού εξοπλισμού αλλοδαπής προέλευσης. Για τους πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ ισχύουν τα κοινοτικά κρατούντα (EEC No 1612/1968) : δεν απαιτείται άδεια εργασίας ή άλλη διαδικαστική προϋπόθεση.

Τα θέματα εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης των αλλοδαπών που εργάζονται στην Βουλγαρία ρυθμίζονται βάσει των εσωτερικών νόμων εκτός εάν άλλως προβλέπεται στις διεθνείς συμφωνίες που έχει προσυπογράψει η Βουλγαρία.

Οι αμοιβές των εργαζομένων μπορούν να ορίζονται σε β/λέβα ή σε ξένο νόμισμα, πλην όμως, στην πράξη, η αμοιβές καταβάλλονται σε λέβα (δηλ. το ισοδύναμο σε λέβα του συνομολογηθέντος μισθού)

Μισθοί – Ασφαλιστικές εισφορές

Ο **κατώτατος μηνιαίος μισθός**, μετά τις τελευταίες αυξήσεις (από 01.01.2009 με ανανεωμένη ισχύ από 01.01.2010), έχει διαμορφωθεί στα 240 λέβα ή € 123 για κανονικό ωράριο εργασίας (8 ώρες/ημέρα και 40 ώρες/εβδομάδα) και σε 1,42 λέβα ανά ώρα εργασίας. Το 2009 (προσωρινά στοιχεία), ο μέσος μηνιαίος μισθός έφθασε στα 591 λέβα με μέσο ανώτερο τα 1.288 λέβα (έναντι 1240) στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ο μέσος μικτός μισθός για το α΄ τρίμηνο του 2010 είναι 619 λέβα. Ο μέσος μηνιαίος μισθός στο δημόσιο τομέα ανήλθε το 2009 στα 711 λέβα.

Σύμφωνα με συγκριτικά στοιχεία του EUROSTAT, οι μισθοί στην Βουλγαρία αντιστοιχούν μόλις στο 36% του εθνικού ΑΕΠ (από τα χαμηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη), το δε μέσο μηνιαίο εισόδημα των β/νοικοκυριών υπολείπεται κατά 8 φορές του μέσου όρου των κρατών μελών της Ε.Ε. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του CITUB (Συνομοσπονδία Ανεξάρτητων Εμπορικών Ενώσεων Βουλγαρίας), οι μέσες ετήσιες ακαθάριστες αποδοχές στην βιομηχανία και τις υπηρεσίες είναι περίπου 15 φορές χαμηλότερες του μέσου όρου των κρατών μελών της Ε.Ε.

Η βουλγαρική νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης έχει σημαντικά τροποποιηθεί κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών λόγω αφενός της ταχύτατης ανάπτυξης των οικονομικών σχέσεων της χώρας και αφετέρου της εναρμόνισής της με την κοινοτική νομοθεσία. Ο Κώδικας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΕΚ 110/1999, με τις πρόσφατες τροποποιήσεις ΦΕΚ 113/28.12.2007) ρυθμίζει τα συναφή θέματα ενώ συμπληρωματικές διατάξεις στον Ετήσιο Προϋπολογισμό του Νόμου Κρατικής Κοινωνικής Ασφάλισης (ABSSIA) ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τις ανώτατες και κατώτατες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

Η κοινωνική ασφάλιση, στην Βουλγαρία, παρέχει αποζημίωση, οικονομική βοήθεια και συντάξεις στους ασφαλισμένους για κινδύνους όπως : προσωρινή ανικανότητα προς εργασία, αναπηρία, μητρότητα, γήρατος και θανάτου.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες ρυθμίσεις, οι μέσες ασφαλιστικές εισφορές ανέρχονται σε 30,9% του μικτού μισθού για το 2009 και καταβάλλονται κατά 17,9% από τον εργοδότη και κατά 13% από τον εργαζόμενο.

Νόμος για την Απασχόληση

Στο Νόμο για την Απασχόληση (ΦΕΚ 112/2001, τελευταία τροποποίηση ΦΕΚ 46/12.06.2007) προσδιορίζονται οι κρατικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και μέτρων της πολιτικής για την τόνωση της απασχόλησης και την μείωση της ανεργίας. Στον ίδιο νόμο επίσης καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ατόμων που αναζητούν απασχόληση καθώς και εκείνων των εργοδοτών.

Για την χορήγηση επιδόματος ανεργίας, ο ενδιαφερόμενος, Βούλγαρος ή αλλοδαπός οφείλει να εγγραφεί, ως άνεργος, στην Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης ή στα κατά τόπους γραφεία της. Οι εργοδότες επίσης που επιθυμούν να συμμετέχουν στα κρατικά προγράμματα για την τόνωση της απασχόλησης οφείλουν να ανακοινώσουν στην εν λόγω Υπηρεσία τις κενές θέσεις τους εργασίας.

Ομαδικές Απολύσεις

Προκειμένου να προβεί σε ομαδικές απολύσεις, ο εργοδότης οφείλει, εντός 30 ημερών, να ενημερώσει γραπτώς το οικείο τοπικό γραφείο της Εθνικής Υπηρεσίας

Απασχόλησης καθώς και τους εκπροσώπους των εργαζομένων.

Οι παρακάτω περιπτώσεις απολύσεων χαρακτηρίζονται ως «ομαδικές απολύσεις» :

- άνω των 10 εργαζομένων προκειμένου περί επιχειρήσεων που απασχολούν 20 – 100 άτομα
- άνω του 10% του εργατικού δυναμικού για επιχειρήσεις με 100 – 300 εργαζόμενους
- άνω των 30 εργαζομένων για επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα από 300 άτομα
- τουλάχιστον 20 εργαζόμενους, για όλες τις επιχειρήσεις εφόσον πραγματοποιούνται εντός 90 ημερών.

Μετά την ανωτέρω γραπτή ενημέρωση, συστήνονται ομάδες από εκπροσώπους του εργοδότη, των εργαζομένων και της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης προκειμένου να εκπονήσουν σχέδια αρωγής και κατάρτισης των απολυμένων.

Νόμος για τα Συνταξιοδοτικά Ταμεία

Σύμφωνα με την βουλγαρική νομοθεσία, οι συντάξεις εντάσσονται στο γενικότερο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και οι σχετικές ρυθμίσεις είναι ενσωματωμένες στον Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι πληρωμές των συντάξεων και των αποζημιώσεων διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες : την υποχρεωτική ασφάλιση συνταξιοδότησης, την πρόσθετη υποχρεωτική ασφάλιση συνταξιοδότησης (για όσους γεννήθηκαν μετά την 31.12.1959) και την πρόσθετη προαιρετική ασφάλιση συνταξιοδότησης (για όσους έχουν συμπληρώσει το 16^ο της ηλικίας τους), η οποία μπορεί να γίνει σε ιδιωτικό συνταξιοδοτικό φορέα.

5. Κρατικές Προμήθειες

Νομικό πλαίσιο

Το σημαντικότερο σχετικό νομικό κείμενο είναι ο Νόμος περί Κρατικών Προμηθειών (Οκτώβριος 2004), ο οποίος τροποποιήθηκε το 2006, ώστε να συμμορφωθεί με την κοινοτική νομοθεσία. Έχουν ήδη ενσωματωθεί στη βουλγαρική έννομη τάξη οι κοινοτικές οδηγίες 2004/17/EC και 2004/18/EC, ενώ εκκρεμεί η ενσωμάτωση των οδηγιών 2007/66/EC και 2009/81/EC.

Η προβλεπόμενη από την κοινοτική νομοθεσία διαδικασία προκήρυξης κρατικών διαγωνισμών ακολουθείται για προκηρύξεις άνω των BGN 50.000 για τις περισσότερες περιπτώσεις (υπηρεσίες, προμήθειες κτλ.), ενώ το κατώτατο όριο ανέρχεται στα BGN 200.000, όταν πρόκειται για δημόσια έργα. Για ποσά κάτω από τα ως άνω όρια η διαδικασία είναι απλοποιημένη.

Στη Βουλγαρία έχει θεσπιστεί και λειτουργεί η Αρχή Κρατικών Προμηθειών (Public Procurement Agency), στα καθήκοντα της οποίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

1. Η νομοτεχνική συμβολή σε νομικά κείμενα σχετικά με τις κρατικές προμήθειες,
2. Η απάντηση σε γραπτά ερωτήματα σχετικά με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και η παράλληλη λειτουργία δύο ανοιχτών τηλεφωνικών γραμμών για υποβολή ερωτημάτων αναφορικά με τη νομοθεσία και τις ακολουθούμενες διαδικασίες,
3. Ο ex ante έλεγχος διαδικασιών χρηματοδοτούμενων από κοινοτικά κονδύλια (άρθρο 20^α του νόμου για τις κρατικές προμήθειες) και διαδικασιών για τις οποίες δεν προβλέπεται δημοσίευση προηγούμενης γνωστοποίησης (άρθρο 20^β του νόμου για τις κρατικές προμήθειες),
4. Η διατήρηση του Μητρώου Κρατικών Προμηθειών (Public Procurement Register), στο οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αποφάσεις (το νομικό κείμενο με το οποίο αποφασίζεται η προκήρυξη) και προκηρύξεις διαγωνισμών, ανακοινώσεις σύναψης συμβάσεων και άλλες πληροφορίες. Το εν λόγω Μητρώο προσφέρει και άλλες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, όπως την ηλεκτρονική αποστολή (e-sender) προκηρύξεων διαγωνισμών στην Εφημερίδα της ΕΕ για δημοσίευση. Πρόσβαση στο Μητρώο προσφέρεται μέσω της διαδικτυακής πύλης κρατικών προμηθειών, όπου υπάρχει η δυνατότητα εξειδικευμένων αναζητήσεων με χρήση φίλτρων και λέξεων-κλειδιών: Public Procurement Portal:http://rop3appl.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=173,1082253&_dad=portal&_schema=PORTAL

Επισημαίνεται ότι η Αρχή Κρατικών Προμηθειών δεν είναι αρμόδια για την επιλογή του αναδόχου ούτε για τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων. Η αρμοδιότητα αυτή ανήκει στις αναφερόμενες στις προκηρύξεις κρατικές αρχές (contracting agencies), δηλαδή υπουργεία, ΟΤΑ, επιχειρήσεις δημόσιας ωφέλειας κτλ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Μητρώου, οι καταχωρημένες αρχές και υπηρεσίες με αρμοδιότητα σύναψης κρατικών συμβάσεων ανέρχονται στις 2080. Κάθε ενδιαφερόμενος, που θεωρεί ότι δεν τηρήθηκαν οι νόμιμες διαδικασίες, μπορεί να προσφύγει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και, ακολούθως, στο Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο.

Στις ελεγκτικές αρχές περιλαμβάνονται, ακόμη, η Δημόσια Επιτροπή Εποπτείας (Public Financial Inspection Agency) και η Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία (National Audit Office).

Το Γραφείο μας αναρτά σε τακτά χρονικά διαστήματα (δύο φορές την εβδομάδα) τις νέες προκηρύξεις στην ηλεκτρονική του διεύθυνση: <http://agora.mfa.gr/bg60>

6. Διανοητικά δικαιώματα

Σχετικά με την προστασία των διανοητικών δικαιωμάτων στη Βουλγαρία, επισημαίνεται ότι το σύνολο της εσωτερικής νομοθεσίας (πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα, ευρεσιτεχνίες, σήματα, γεωγραφικές ενδείξεις κτλ.) είναι εναρμονισμένο με τα διεθνή πρότυπα και την κοινοτική νομοθεσία.

Προβληματισμός εκφράζεται, όμως, για την πειρατεία στο διαδίκτυο και τη δυσκολία να εντοπιστούν πληροφορίες από παροχείς υπηρεσιών internet (ISPs), ώστε να καταπολεμηθεί το φαινόμενο αυτό. Επίσης, συχνά η δικαστική επιβολή των νομικών προβλέψεων είναι αναποτελεσματική ή ασυνεπής.¹ Σύμφωνα με δημοσιεύματα του βουλγαρικού τύπου, το 60% του λογισμικού στη Βουλγαρία είναι πειρατικό. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού, υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2010 μνημόνιο μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, της IFPI και της Ένωσης Διανομέων Λογισμικού για Επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, φαίνεται να έχουν στοχοποιηθεί οι BitTorrent ιστοσελίδες Zamunda και Arena.

Η Βουλγαρία είναι μέλος της WIPO, και έχει υπογράψει ορισμένες από τις σημαντικότερες διεθνείς συνθήκες, όπως η Σύμβαση της WIPO για το διαδίκτυο.

Αρμόδιες υπηρεσίες :

- ο Ευρεσιτεχνίες – Εμπορικά σήματα: Γραφείο Ευρεσιτεχνιών. Web: <http://www.bpo.bg/>. Σχετικές διαφορές επιλύονται από ειδική σύνθεση με επικεφαλής τον Πρόεδρο του Γραφείου. Οι αποφάσεις τους προσβάλλονται στα διοικητικά δικαστήρια.
- ο Πνευματικά δικαιώματα: Διεύθυνση για τα Πνευματικά και Συγγενικά Δικαιώματα του Υπουργείου Πολιτισμού. Web: <http://mc.government.bg/page.php?p=276&s=277&sp=0&t=0&z=0>.

Νομοθεσία

- ο Νόμος 57/1993 για τα Πνευματικά και Γειτονικά Δικαιώματα (<http://www.wipo.int/clea/en/details.jsp?id=426>).
- ο Νόμος 27/1993 για τις Ευρεσιτεχνίες.
- ο Νόμος 84/1996 για τις Νέες Ζωτικές και Φυτικές Ποικιλίες.
- ο Νόμος 81/1999 για τα Σήματα και τις Γεωγραφικές Ενδείξεις.
- ο Νόμος 81/1999 για τα Βιομηχανικά Σχέδια.
- ο Νόμος 81/1999 για τα Ενσωματωμένα Κυκλώματα.

¹ Office of the United States Trade Representative, “European Union”, 2010 National Estimate Report on Foreign Trade Barriers, url: http://www.ustr.gov/sites/default/files/uploads/reports/2010/NTE/2010_NTE_European_Union_final.pdf.

7. Τραπεζικός τομέας

Αν και η βουλγαρική οικονομία συνεχίζει να στηρίζεται πρωτίστως στο ρευστό (“cash economy”), η χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Αντίστοιχη είναι και η αύξηση τόσο των τερματικών POS όσο και του e-banking, ενώ, αντιθέτως, παραδοσιακά περιορισμένη είναι στη Βουλγαρία η χρήση επιταγών.

Στη χώρα, λειτουργούν αυτήν τη στιγμή 30 τράπεζες, εκ των οποίων οι 6 αποτελούν παραρτήματα ξένων τραπεζών (μεταξύ των οποίων και η ελληνική ALPHA BANK). Οι υπόλοιπες είναι πλήρως αδειοδοτημένες και εξουσιοδοτημένες να πραγματοποιούν διεθνείς συναλλαγές. Οι 24 αυτές τράπεζες διαιρούνται στη σχετική κατάταξη της Κεντρικής Τράπεζας της Βουλγαρίας σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το μέγεθος των πιστωτικών ιδρυμάτων. Έτσι, στην πρώτη κατηγορία ανήκουν τα 4 μεγαλύτερα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα ελληνικά συμφερόντων UBB (ιδιοκτησίας της Εθνικής Τράπεζας) και Eurobank EFG Βουλγαρίας. Μεταξύ των υπολοίπων 20 τραπεζών, περιλαμβάνονται οι επίσης ελληνικών συμφερόντων Piraeus Bank Bulgaria και Emporiki Bank – Bulgaria.

Αρμόδιες υπηρεσίες :

- ο Εθνική Τράπεζα Βουλγαρίας.
Web: <http://www.bnb.bg/>. Ανεξάρτητη βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη του βουλγαρικού τραπεζικού συστήματος. Δεν μπορεί, όμως, να παρέμβει στην ισοτιμία του βουλγαρικού lev (BGN), η οποία είναι κλειδωμένη έναντι του Ευρώ (1 EUR = 1,95583 BGN).

8. Διεθνή χρηματοδοτικά προγράμματα

Σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρονται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στη Βουλγαρία από διεθνή χρηματοδοτικά προγράμματα επισημαίνονται τα εξής:

- ο Ευρωπαϊκή Ένωση : αυτήν τη στιγμή υλοποιούνται στη Βουλγαρία 7 επιχειρησιακά προγράμματα (Operational Programs), τα οποία περιγράφονται στο Κεφάλαιο Α΄ (σελ. 23,24) της παρούσας έκθεσης. Παράλληλα, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να παρακολουθούν και τα προγράμματα που αναμένεται να χρηματοδοτηθούν από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB) μέσω της ειδικής μηχανής αναζήτησης, που η EIB διαθέτει (<http://www.eib.org/projects/pipeline/index.htm>).
- ο Στα πλαίσια του Ενιαίου Οικονομικού Χώρου (EOX), σημειώνεται πως η Βουλγαρία είναι επιλέξιμη χώρα στο χρηματοδοτικό μηχανισμό “ΕΕΑ and

Norway Grants” (<http://www.eeagrants.org/>). Η νέα συμφωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών (ΕΕ, από τη μία, και Νορβηγία, Λιχτενστάιν και Ισλανδία, από την άλλη) υπογράφηκε τον Ιούλιο του 2010 και καλύπτει την περίοδο 2009– 2014.

- Σε ό,τι αφορά του λοιπούς διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, επισημαίνεται πως δραστηριοποιείται στη Βουλγαρία η Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και Ανάπτυξη (EBRD) με αρκετά προγράμματα να βρίσκονται σε εξέλιξη (http://www.ebrd.com/saf/search.html?type=procurement_notice&country=Bulgaria). Τέλος, πληροφορίες για τα προγράμματα που χρηματοδοτεί η Παγκόσμια Τράπεζα στη Βουλγαρία μπορούν να αντλούν οι ενδιαφερόμενοι από τη σχετική ιστοσελίδα του διεθνούς οργανισμού (<http://www.worldbank.bg/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/ECAEXT/BULGARIAEXTN/0,,menuPK:305444~pagePK:141159~piPK:141110~theSitePK:305439,00.html>).

WWW.Sate.org

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	
	2008	2009
ΠΡΟΪΟΝΤΑ		
(27) ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤ. ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤ. ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	127.742.842	144.690.932
(39) ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	85.657.611	68.478.311
(61) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	79.947.425	65.996.506
(72) ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	143.533.910	47.450.420
(24) ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	44.997.334	45.041.094
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	66.871.349	44.882.362
(60) ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	42.700.508	41.932.976
(17) ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	20.559.195	34.137.640
(73) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	49.398.894	31.206.625
(08) ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	33.552.803	29.269.919
(85) ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚ. ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΓΩΓΗΣ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚ. ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΓΩΓΗΣ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	37.756.193	25.537.811
(76) ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	47.524.379	23.021.432
(15) ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞ/ΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	34.307.674	22.770.160
(48) ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	19.931.402	20.341.474
(62) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	18.217.250	20.167.604
(52) ΒΑΜΒΑΚΙ	18.573.404	19.473.566
(74) ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	36.807.026	17.599.222
(87) ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔ/ΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜ/ΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡ/ΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	42.633.243	16.051.527
(69) ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	24.764.047	15.300.436
(95) ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	9.226.425	12.966.360
(10) ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	10.231.105	11.480.969
(02) ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	17.518.463	11.068.659
(64) ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	10.138.849	11.065.928
(32) ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤ. ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΑ. ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ). ΜΕΛΑΝΙΑ	14.233.981	10.088.479
(94) ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛ. ΙΑΤΡΟΧ/ΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟ/ΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚ. ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΜΗ ΚΑΤΟΝΟ/ΜΕΝΑ Ή ΠΕΡΙΛ/ΝΟΜΕΝΑ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝ. ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤ. ΕΝΔΕΙΚΤ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ.	16.915.615	9.344.626
(20) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	12.193.523	8.829.063
(04) ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤ/ΜΙΑΣ. ΑΥΓΑ ΠΤΗΝΩΝ. ΜΕΛΙ ΦΥΣΙΚΟ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ ΖΩΙΚ. ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΜΗ ΚΑΤΟΝ/ΜΕΝΑ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛ/ΜΕΝΑ ΑΛΛΟΥ	5.370.973	8.064.569
(19) ΠΑΡΑ/ΣΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤ/ΚΑ, ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ Ή ΤΟ ΓΑΛΑ. ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡ/ΣΤΙΚΗΣ	8.588.476	7.969.208
(83) ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	9.088.375	7.445.531
(54) ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΣΥΝΕΧΕΙΣ	6.689.301	6.671.987

(31) ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	10.221.418	6.611.673
(33) ΑΙΘΕΡ.ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤ/ΕΙΔΗ.ΠΡ. ΑΡΩΜ/ΠΟΙΙΑΣ Ή ΚΑΛ/ΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣΚ/ΝΑΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚ/ΣΜΑΤΑ	7.944.812	6.027.616
(23) ΥΠΟΛ/ΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧ. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	4.258.201	5.810.055
(68) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	7.315.200	5.799.171
(22) ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	6.093.945	5.694.415
(07) ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	6.258.450	5.644.769
(34) ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝ. ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝ. ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑ/ΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ, ΠΑΡΑ/ΣΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΠΑΡΑ/ΣΜΕΝΑ, ΠΡ. ΣΥΝΤ/ΣΗΣ, ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΛ/ΣΜΑΤΑ,	5.504.300	5.458.526
(44) ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	8.155.779	5.306.032
(58) ΥΦΑΣΜ. ΕΙΔΙΚΑ.ΥΦΑΝΤ.ΦΟΥΝΤ.ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ.ΔΑΝΤΕΛΕΣ.ΕΙΔΗ ΕΠΙΣΤ/ΣΗΣ.ΕΙΔΗ ΤΑΙΝ/ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ.ΚΕΝΤ/ΜΑΤΑ	6.402.617	5.100.659
(25) ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	9.081.310	4.744.284
(30) ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.090.322	4.726.311
(11) ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΛΕΥΡΟΠΟΪΙΑΣ. ΒΥΝΗ. ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΙΝΟΥΛΙΝΗ. ΓΛΟΥΤΕΝΗ ΑΠΟ ΣΙΤΑΡΙ	5.925.502	4.695.653
(96) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	2.669.889	4.012.501
(21) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	4.409.813	3.907.141
(26) ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	805.070	3.875.619
(09) ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	5.323.746	3.613.910
(38) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	4.922.309	3.591.897
(56) ΒΑΤΕΣ, ΠΙΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜ/ΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ , ΕΙΔΗ ΣΧΟΙ/ΠΟΪΙΑΣ	3.973.533	3.522.562
(49) ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΚΔΟΤ. ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧ. ΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	3.929.038	3.144.233
(70) ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	5.641.979	3.056.842
(55) ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΜΗ ΣΥΝΕΧΕΙΣ	2.581.422	2.747.895
(03) ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	2.851.598	2.714.874
(29) ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	3.657.426	2.594.883
(35) ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΡΟΠΟΠ/ΜΕΝΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΚΟΛΛΕΣ. ΕΝΖΥΜΑ	3.103.488	2.483.144
(12) ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧ/ΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	1.490.841	2.436.584
(90) ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜ/ΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΧ/ΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	2.307.547	2.322.595
(40) ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	2.603.538	2.150.660
(51) ΜΑΛΛΙ, ΤΡΙΧΕΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ Ή ΧΟΝΤΡΟΕΙΔΕΙΣ. ΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΟΝΤΡΟΤΡΙΧΕΣ	2.289.545	2.147.322
(78) ΜΟΛΥΒΔΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΟΛΥΒΔΟ	3.651.242	1.696.180
(63) ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤ/ΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔ.. ΜΕΤΑΧ/ΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧ/ΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	1.333.967	1.494.635
(82) ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧ/ΠΟΪΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	2.082.868	1.229.302
(28) ΑΝΟΡΓ. ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝ. Ή ΟΡΓΑΝ. ΤΩΝ ΠΟΛΥΤ. ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΟΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	1.335.961	1.175.988
(42) ΤΕΧΝ/ΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΪΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	1.114.102	1.077.717

(57) ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	2.002.035	1.042.039
(18) ΚΑΚΑΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	738.648	842.263
(16) ΠΑΡΑΣΜΑΤΑ ΚΡΕΑΤΩΝ, ΨΑΡΙΩΝ Ή ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΩΝ, ΜΑΛΑΚΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΣΠΟΝΔΥΛΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ	681.763	814.555
(59) ΥΦΑΣΜ. ΕΜΠΟΤΙΣΜ., ΕΠΙΧΡ. ΕΠΙΚΑΛΥΜ. Η ΜΕ ΑΠΑΝ. ΣΤΡΩΣΕΙΣ. ΕΙΔΗ ΓΙΑ ΤΕΧΝ. ΧΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤ. ΥΛΕΣ	1.315.883	748.742
(99) ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ	876.428	717.697
(71) ΜΑΡΓ/ΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΥΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜ. ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜ. ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤ. ΜΕΤ/ΛΑ, ΜΕΤ/ΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜ. ΜΕ ΠΟΛΥΤ. ΜΕΤ/ΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝ/ΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜ. ΚΟΣΜ/ΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	1.184.329	712.368
(06) ΦΥΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	606.986	578.995
(41) ΔΕΡΜΑΤΑ (ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ)	1.609.244	554.737
(01) ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	666.384	498.553
(43) ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	328.667	444.189
(79) ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟ	274.097	373.910
(53) ΑΛΛΕΣ ΦΥΤΙΚΕΣ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ. ΝΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΝΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	471.043	359.582
(37) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	127.420	332.322
(50) ΜΕΤΑΞΙ	521.845	320.621
(65) ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	155.099	157.935
(47) ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	991.003	135.731
(05) ΑΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ	468.084	125.704
(13) ΓΟΜΕΣ, ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΥΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΦΥΤΙΚΑ	102.433	108.247
(67) ΦΤΕΡΑ ΚΑΙ ΠΟΥΠΟΥΛΑ ΚΑΤΕΡ/ΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΦΤΕΡΑ Ή ΑΠΟ ΠΟΥΠΟΥΛΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΑΝΘΗ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΡΙΧΕΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	145.856	77.216
(91) ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΙΑ	233.756	74.912
(89) ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΙΑ	256.331	72.894
(75) ΝΙΚΕΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΝΙΚΕΛΙΟ	7.071	20.015
(46) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΣΠΑΡΤΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΙΑΣ	21.607	17.390
(45) ΦΕΛΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΦΕΛΛΟ	62.369	17.089
(66) ΟΜΠΡΕΛΕΣ ΓΙΑ ΒΡΟΧΗ ΚΑΙ ΗΛΙΟ, ΡΑΒΔΟΙ (ΜΠΑΣΤΟΥΝΙΑ), ΡΑΒΔΟΙ-ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ	36.977	16.557
(88) ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ Ή ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΑ	29.375	16.501
(81) ΑΛΛΑ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΚΕΡΑΜΟΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ	9.329	5.410
(97) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ, ΣΥΛΛΟΓΩΝ Ή ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	21.121	4.377
(14) ΠΛΕΚΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡ. ΦΥΤ. ΠΡΟΕΛ/ΣΗΣ, ΠΟΥ ΜΗ ΚΑΤΟΝΟ/ΜΕΝΑ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛ/ΜΕΝΑ ΑΛΛΟΥ	3.547	3.453
(92) ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΥΤΩΝ	1.939	1.414
(36) ΠΥΡΙΤΙΔΕΣ ΚΑΙ ΕΚΡΗΚΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ. ΕΙΔΗ ΠΥΡΟΤΕΧΝΙΑΣ. ΣΠΙΡΤΑ. ΠΥΡΟΦΟΡΙΚΑ ΚΡΑΜΑΤΑ. ΕΥΦΛΕΚΤΕΣ ΥΛΕΣ	1.565	1.355
(86) ΟΧΗ/ΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΙΔΗ/ΜΙΚΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΜΗΧ/ΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜ. ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤ/ΧΑΝΙΚΩΝ) ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1.076	445

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ	
	2008	2009
ΠΡΟΪΟΝΤΑ		
(61) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	144.918.748	115.031.998
(27) ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤ. ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	114.569.727	103.046.694
(72) ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	88.452.800	45.587.933
(74) ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	238.263.085	44.316.835
(24) ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	30.745.765	41.386.816
(70) ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	46.527.362	36.499.417
(62) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	35.293.335	34.004.832
(44) ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	45.191.036	33.748.864
(10) ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	24.112.002	32.943.896
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚ. ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ	25.877.644	28.078.309
(04) ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚ/ΜΙΑΣ. ΑΥΓΑ ΠΤΗΝΩΝ. ΜΕΛΙ ΦΥΣΙΚΟ. ΠΡ.ΒΡΩΣΙΜΑ ΖΩΙΚ. ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ	29.348.686	25.750.648
(15) ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚ.Ή ΦΥΤ..ΠΡ.ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ.ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞ/ΣΜΕΝΑ.ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚ.Ή ΦΥΤ. ΠΡΟΕΛ/ΣΗΣ	15.976.095	21.638.768
(79) ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟ	23.730.332	21.531.433
(17) ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	21.296.649	18.744.722
(39) ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	29.454.934	17.717.666
(85) ΜΗΧΑΝΕΣ,ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚ. ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠ/ΓΩΓΗΣ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚ. ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑ/ΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛ/ΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡ/ΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	18.510.780	16.836.202
(02) ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	15.001.759	14.924.539
(73) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	18.445.006	14.157.456
(23) ΥΠΟΛ/ΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡ/ΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝ. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑ/ΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	10.483.597	13.726.410
(94) ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠ. ΙΑΤΡΟΧ/ΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟ/ΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚ/ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΜΗΞ ΚΑΤΟΝΟ/ΜΕΝΕΣ Ή ΠΕΡΙΛΑΜ/ΜΕΝΕΣ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝ.ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤ. ΕΝΔΕΙΚΤ, ΠΙΝΑΚΙΔΕΣΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	14.430.377	13.428.536
(48) ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	15.206.199	10.975.617
(64) ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	9.631.686	9.532.764
(12) ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧ. ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	4.889.454	8.758.201
(21) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	6.303.221	7.894.366
(07) ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	8.622.329	7.597.763
(76) ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	12.315.605	6.831.694
(11) ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΙΑΣ. ΒΥΝΗ. ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΙΝΟΥΛΙΝΗ. ΓΛΟΥΤΕΝΗ ΑΠΟ ΣΙΤΑΡΙ	4.101.172	6.260.659
(28) ΑΝΟΡΓ. ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓ. Ή ΟΡΓΑΝΙΚ. ΤΩΝ ΠΟΛΥΤ. ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙ/ΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	4.284.217	6.160.971

(19) ΠΑΡΑΣ/ΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ,ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ Ή ΤΟ ΓΑΛΛ. ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡ/ΣΤΙΚΗΣ	2.004.617	5.985.828
(68) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΦΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	5.224.738	5.475.704
(87) ΑΥΤΟ/ΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚ/ΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛ. ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧ/ΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣ.ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡ/ΤΑ ΤΟΥΣ	7.968.813	5.465.930
(63) ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝ/ΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣ. ΜΕΤΑΧ/ΣΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧ/ΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	5.456.587	5.095.441
(08) ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	9.072.679	4.984.856
(56) ΒΑΤΕΣ,ΠΙΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜ. ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ. ΕΙΔΗ ΣΧΟΙΝ/ΠΟΙΙΑΣ	3.429.957	4.306.391
(38) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	2.692.462	3.885.997
(25) ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΦΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	6.580.246	3.784.290
(22) ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	2.492.296	3.645.547
(69) ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	4.564.902	3.587.522
(78) ΜΟΛΥΒΔΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΟΛΥΒΔΟ	7.996.847	3.412.552
(20) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	4.711.783	2.961.439
(90) ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚ. ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟ/ΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗ/ΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚ. ΙΑΤΡΟΧ/ΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	2.241.552	2.764.899
(01) ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	2.673.244	2.746.473
(49) ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤ. ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	2.009.417	2.722.093
(29) ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	5.570.057	2.605.553
(83) ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	2.732.754	2.579.161
(95) ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	1.859.041	1.903.170
(52) ΒΑΜΒΑΚΙ	1.632.531	1.801.226
(30) ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	1.146.564	1.527.108
(18) ΚΑΚΑΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	2.187.101	1.512.961
(60) ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	2.070.154	1.476.460
(55) ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΜΗ ΣΥΝΕΧΕΙΣ	1.227.061	1.467.402
(36) ΠΥΡΙΤΙΔΕΣ ΚΑΙ ΕΚΡΗΚΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ. ΕΙΔΗ ΠΥΡΟΤΕΧΝΙΑΣ. ΣΠΙΡΤΑ. ΠΥΡΟΦΟΡΙΚΑ ΚΡΑΜΑΤΑ. ΕΥΦΛΕΚΤΕΣ ΥΛΕΣ	2.961.695	1.312.375
(40) ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	2.608.659	1.037.305
(47) ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	3.108.268	1.014.808
(51) ΜΑΛΛΙ, ΤΡΙΧΕΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ Ή ΧΟΝΤΡΟΕΙΔΕΙΣ. ΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΟΝΤΡΟΤΡΙΧΕΣ	394.393	1.012.748
(16) ΠΑΡΑΣ/ΜΑΤΑ ΚΡΕΑΤΩΝ, ΨΑΡΙΩΝ Ή ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΩΝ, ΜΑΛΑΚΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΣΠΙΟΝΔΥΛΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ	395.577	958.430
(31) ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	6.935.651	939.547
(33) ΑΙΘΕΡ. ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝ.. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΡΩΜ/ΠΟΙΙΑΣ Ή ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣ/ΜΕΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ	1.861.009	847.074
(34) ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝ.ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝ. ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣ/ΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ,ΠΑΡΑΣ/ΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤ. ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ ΚΕΡΙΑ ΠΑΡΑΣ/ΜΕΝΑ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ, ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ, "	847.963	832.992
(82) ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	360.317	808.058
(06) ΦΥΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	60.490	678.645
(54) ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΣΥΝΕΧΕΙΣ	737.342	661.852

(58) ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ.ΥΦΑΝΤ.ΦΟΥΝΤ.ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ.ΔΑΝΤΕΛΕΣ.ΕΙΔΗ ΕΠΙΣΤΡΩΣΗΣ.ΕΙΔΗ ΤΑΙΝ/ΚΤΙΚΗΣ.ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ	567.111	636.570
(32) ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΑ. ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ). ΜΕΛΑΝΙΑ	1.361.548	477.498
(42) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	1.077.604	449.323
(96) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	622.920	447.242
(86) ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΙΔΗΡ/ΜΙΚΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΜΗΧΑΝ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝ. ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡ/ΝΙΚΩΝ) ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1.257.005	443.120
(09) ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	1.156.297	438.883
(05) ΑΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ	205.412	410.273
(71) ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΥΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤ. ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛ. ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤ.ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤ/ΛΑ ΕΠΙΣΤΡ. ΜΕ ΠΟΛΥΤ. ΜΕΤ/ΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝ/ΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ.ΑΠΟΜΙΜ.ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ.ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	136.004	392.546
(43) ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	163.337	336.626
(03) ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	471.217	316.699
(45) ΦΕΛΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΦΕΛΛΟ	280.215	316.541
(13) ΓΟΜΕΣ, ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΥΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΦΥΤΙΚΑ	61.220	290.891
(35) ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΚΟΛΛΕΣ. ΕΝΖΥΜΑ	358.543	273.219
(59) ΥΦΑΣΜ. ΕΜΠΟΤ.,ΕΠΙΧΡΙΣΜ., ΕΠΙΚΑΛΥΜ. Ή ΜΕ ΑΠΑΝ. ΣΤΡΩΣΕΙΣ.ΕΙΔΗ ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚ. ΧΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤ.ΥΛΕΣ	191.253	223.627
(53) ΑΛΛΕΣ ΦΥΤΙΚΕΣ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ. ΝΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΝΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	207.571	184.455
(57) ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	221.095	120.931
(65) ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	39.798	88.522
(91) ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΙΑ	12.479	84.348
(50) ΜΕΤΑΞΙ	2.056	56.074
(92) ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΥΤΩΝ	63.541	47.446
(37) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	21.898	38.525
(41) ΔΕΡΜΑΤΑ (ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ)	90.166	25.653
(89) ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΙΑ	370	24.586
(26) ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	606.302	22.497
(67) ΦΤΕΡΑ ΚΑΙ ΠΟΥΠΟΥΛΑ ΚΑΤ/ΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΦΤΕΡΑ Ή ΑΠΟ ΠΟΥΠΟΥΛΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΑΝΘΗ. ΤΕΧΝ/ΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΡΙΧΕΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	798	12.892
(14) ΠΛΕΚΤ. ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΦΥΤ. ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΜΗ ΚΑΤΟΝ/ΖΟΜΕΝΑ Ή ΠΕΡΙΛ/ΜΕΝΑ ΑΛΛΟΥ	10.248	12.600
(80) ΚΑΣΣΙΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΣΣΙΤΕΡΟ	8.840	12.014
(66) ΟΜΠΡΕΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΡΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΛΙΟ, ΡΑΒΔΟΙ , ΡΑΒΔΟΙ-ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ, ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ	10.246	10.520
(75) ΝΙΚΕΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΝΙΚΕΛΙΟ	15.227	5.482
(46) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΣΠΑΡΤΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΙΑΣ	2.237	2.770
(99) ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ	3.208	1.477
(93) ΟΠΛΑ, ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	1.083	750
(88) ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ Ή ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΑ	7.646	55

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Κυριότερα Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

BULGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Sofia 1000, 9 Iskur St.,

tel. 02/811 7400, fax 02/987 3209,

E-mail: bcci@bcci.bg, www.bcci.bg

SOFIA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Sofia 1000, 99 Rakovsky Str.,

tel. 02/926 6373, 926 6384 fax 02/926 6422,

E-mail: scci@scci.bg, www.scci.bg

PLOVDIV CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Plovdiv 4003, 7 Samara St.,

tel. 032/908980-2, fax 032/908983,

E-mail: office@pcci.bg ; www.plovdiv-chamber.org

ROUSSE CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Rousse 7000, 3A Ferdinand Blvd.,

tel. 082/825875, fax 082/825873,

E-mail: info@rcci.bg; www.rcci.bg

BOURGAS CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Bourgas 8000, 12B L.Karavelov Str.,

tel. 056/812007, fax 056/810130,

E-mail: bscci@bcci.bg ,

VARNA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Varna 9000, 135 Primorsky Blvr.,

tel. 052/609698, fax 052/612146,

E-mail: office@vcci.bg, www.vcci.bg

2. Τράπεζες

BULGARIAN NATIONAL BANK

Sofia 1000, 1 Alexander I Sq.
tel. 02/91 459, , fax 02/980 2425, 02/980 6493,
E-mail: press_office@bnbank.org

ALPHA BANK – BULGARIA BRANCH

Sofia 1142, 15-17 Vassil Levski Blvd.,
tel. 02/810 3668, fax 02/8103614

E-mail: alphabanksofia@alphabank.bg

BULGARIAN Development BANK

Sofia 1000, 10 Stefan Karadja St.,
tel. 02/930 6333, 02/930 6370, fax 02/930 6321
E-mail: office@bdbank.bg

EMPORIKI BANK - BULGARIA

Sofia 1000, 2 Maria Louisa Blvd., TSUM Business Centre, floor 5,
tel. 02/917 1717, tel./fax 02/917 1156,
E-mail: emporiki@emporiki.bg

POSTBANK

Sofia 1000, 14 Tzar Osvoboditel Blvd.,
tel. 0800 18 000, 02/816 6176, fax 02/8166516,
E-mail: main@postbank.bg

ING BANK

Sofia 1404, blvd. Bulgaria 49B fl.7,
tel. 02/917 6400, fax 02/917 6578, Secretariat tel. 02/917 6601

PIRAEUS BANK - BULGARIA

Sofia 1000, 3 Vitosha Blvd.,
tel. 0 700 12 002, fax 02/981 8579,
E-mail: customerservice@piraeusbank.bg

UNITED BULGARIAN BANK

Sofia 1000, 5 Sveta Sofia St.,
tel. 02/811 2830, 0700 11 717, fax 02/988 0822,
E-mail: info@ubb.bg

3. Διοργανωτές Εκθέσεων

INTERNATIONAL FAIR PLOVDIV

Plovdiv 4003, 37 Tzar Boris III - Obedenitel Blvd.,
tel. 032/902000, fax 032/902432,
E-mail: fairinfo@fair.bg, www.fair.bg

INTER EXPO CENTER - BULGARREKLAMA

Sofia 1784, 147 Tzarigradsko shosse Blvd.,
tel. 02/9655220, fax 02/9655231,
E-mail: iec@iec.bg, www.bulgarreklama.com

Via Expo Ltd.

Plovdiv 4003, 3 Chehov Sq.,
tel./fax. 032/960011, 960012, 945459
E-mail: office@viaexpo.com, www.viaexpo.com

Customs Agency

Sofia 1202, 47 Rakovski St.,
tel. 02/9859 4210, fax 02/983 3238,
E-mail: customs@government.bg, www.customs.bg

EXECUTIVE AGENCY FOR ENCOURAGING SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES

Sofia 1000, 1 Sveta Nedelya Sq.,
tel. 02/932 9211, tel. 02/980 5069, fax 02/980 5869,
E-mail: office@sme.government.bg, www.bepc.government.bg

INVESTBULGARIA AGENCY

Sofia 1000, 31 Aksakov St.,
tel. 02/985 5500, fax 02/980 1320,
E-mail: iba@investbg.government.bg, www.investbulgaria.com

PRIVATISATION AGENCY

Sofia 1000, 29 Aksakov St.,
tel. 02/987 3294, tel./fax 02/980 9827,
E-mail: press@priv.government.bg, www.priv.government.bg

PUBLIC PROCUREMENT AGENCY

Sofia 1000, 4 Lege St., tel. 02/940 7050,
fax 02/940 7052, E-mail: aop@aop.bg, www.aop.bg

BULGARIAN INDUSTRIAL ASSOCIATION

Sofia 1000, Alabin 16-20 Str.,
tel. 02/932 0911, fax 02/987 2604,
E-mail: office@bia-bg.com, www.bia-bg.com

BULGARIAN ECONOMIC FORUM

Sofia 1463, 86 Vitosha Blvr.,
tel. 02/951 6810, fax 02/953 2924,
E-mail: info@biforum.org, www.biforum.org

ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

BRANCH UNION OF LEATHER, FUR, FOOTWEAR AND LEATHER GOODS INDUSTRY

Sofia 1407, 47 Cherni Vruh Blvd.,
tel./fax 02/962 4791, www.leatherandshoes.org

BULGARIAN MEDICAL UNION

Sofia 1431, 15 Academician Ivan E. Geshov Blvd.,
tel. 02/954 1169, 02/954 1126, fax 02/954 1186,
E-mail: usbbs@inagency.com, www.blsbg.com

BULGARIAN TOURISM UNION

Sofia 1040, 75 Vassil Levski Blvd., floor 5,
tel. 02/930 0676, 02/930 0648, 02/987 3409, 02/987 8327,
fax 02/986 2255, E-mail: bts@btsbg.org, www.btsbg.org

UNION OF ARCHITECTS IN BULGARIA

Sofia 1504, 11 Krakra St.,
tel. 02/943 8355, 02/943 8321, tel./fax 02/943 8349,
E-mail: sab@bgnet.bg, www.bularch.org

UNION OF TRADERS IN BULGARIA

Sofia 1000, 33 Alabin St., floor 1, office 135,
tel. 02/981 3534, 02/981 9559,
E-mail: office@stbg.org, www.stbg.org

UNION OF BUILDING CONSTRUCTORS IN BULGARIA

Sofia 1164, 1 Hristo Smirnenski Blvd., floor 4,
tel./fax 02/866 6635,
E-mail: sskb2005@abv.bg

4. Ανεξάρτητες Αρχές

COMMISSION FOR THE PROTECTION OF COMPETITION

Sofia 1000, 18 Vitosha Blvd., tel. 02/935 6100,
tel./fax 02/980 7315, 02/988 3714,
E-mail: cpcadmin@cpc.bg, www.cpc.bg

COMMUNICATIONS REGULATION COMMISSION

Sofia 1000, 6 Gourko St.,
tel. 02/949 2335, fax 02/987 0695,
E-mail: info@crc.bg, www.crc.bg

Constitutional Court

Sofia 1000, 1 Dondoukov Blvd.,
tel. 02/987 5008, fax 02/987 1986,
E-mail: s.petrova@constcourt.bg, www.constcourt.bg

FINANCIAL SUPERVISION COMMISSION

Sofia 1303, 33 Shar Planina St.,
tel. 02/940 4999, fax 02/829 4318,
E-mail: bg_fsc@fsc.bg, www.fsc.bg

PATENT OFFICE OF THE REPUBLIC OF BULGARIA

Sofia 1040, 52b Dr. G. M. Dimitrov Blvd.,
tel. 02/970 1326, fax 02/873 5258,
E-mail: bpo@bpo.bg, www.bpo.bg

NATIONAL STATISTICAL INSTITUTE

Sofia 1038, 2 P. Volov Str.,
tel. 02/9857700, fax 02/9857640,
E-mail: info@nsi.bg, www.nsi.bg

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

1. AGRA

Machines and implements for plant-growing, livestock farming machinery and equipment, Livestock farming mechanization machinery and equipment, Seeds, Veterinary medicine, Seedlings, Agricultural chemicals, Pumps, Services and information

Tel.: +359/32/90 23 16

Fax: +359/32/902 432

E-mail: m.madjarova@fair.bg

Website: <http://www.fair.bg/en/events/agra010.htm>

2. INTERNATIONAL TECHNICAL FAIR

Machine building, automobiles, transport, information technologies, software, electronics, electrical engineering, construction, chemistry, power engineering, and ecology.

Tel.: +359/32/90 26 95

fax:+359/32/90 24 32

E-mail: katiag@fair.bg

Website: <http://www.fair.bg/en/events/Autumn09.htm>

3. FOODTECH

Food products, canned food, fruits and vegetables, bread and confectionery, spices, children's and dietetic food, ingredients and additives, beer and brewery, food packaging, machinery and technologies for food industry.

Tel.: +359/32/902 494

E-mail: m.stoyanova@fair.bg

Website: <http://www.fair.bg/en/events/Foodtech09.htm>

4. STROYTECH

Building Materials, Machines and Technologies

Tel.: +359/32/90 33 30

Fax: +359/32/90 24 32

E-mail: v.sveshtarova@fair.bg

Website: http://www.fair.bg/en/events/stroytech_spring09.htm

5. MEBELTECH

Furniture production, building materials, machines and technologies for home and office.

Tel.: +359/32/90 23 16

Fax: +359/32/90 24 32

E-mail: katiag@fair.bg

Website: <http://www.fair.bg/en/events/mebel09.htm>

6. International Exhibition on Energy Efficiency & Renewable Energy Sources for South-East Europe

The latest technology, equipment and products in the field of EE & RES as well as the different means to save energy, lower costs and improve reliability.

+359 32 945459

+359 32 960012

e-mail: office@viaexpo.com

Website: <http://www.viaexpo.com>

7. INTERFOOD & DRINK

Food – paste, sugar and chocolate products, vegetable oils, preserved and ready-to-cook food, marmalades, spices, dried fruits, nuts, fish products, ice-cream, fresh fruits, cereals, etc. Drinks – aromatic coffee, cappuccino, hot chocolates, instant drinks, bio organic drinks, milk alternatives, etc. Food additives, flavors, emulsions, coloring agents, stabilizers, aromas, ingredients, etc. Machines and technologies for production and processing, full baking lines, professional cleaning devices, bottling machines, systems for purification and processing of drinking water, treatment of natural, process and waste waters, transportation systems, etc.

Tel.: + 359 2 9655 279/7

Fax: + 359 2 9655 231

E -mail: mjeliazkova@iec.bg , glubenova@iec.bg

Website: <http://dev.bulgarreklama.com:8080/BRek/Main.do?menuItemKey=1744-69&activityKey=1372-57&siteKey=1742-12&layoutKey=1746-675>

8. BULGARIA BUILDING WEEK

exhibition for the producers and distributors of the construction branch and industry along the whole chain – from the machinery, technologies and materials to the elements for interior and exterior finishing works, repairs and decoration.

Tel: + 359 2 9655 274/281

Fax: + 359 2 9655 231

E-mail: anaidenova@iec.bg; odikova@iec.bg

Website: <http://dev.bulgarreklama.com:8080/BRek/Main.do?menuItemKey=1744-42&activityKey=1372-34&siteKey=1742-12&layoutKey=1746-278>

WWW.Sate.gr